

Wydawnictwo
Uniwersytetu
Śląskiego
Katowice 2012

PRZESTRZENIE KULTURY I LITERATURY

KSIĘGA
JUBILEUSZOWA
DEDYKOWANA
PROFESOR
KRYSTYNIE
HESKIEJ-
-KWAŚNIEWICZ

Przestrzenie kultury i literatury

Księga jubileuszowa dedykowana
Profesor Krystynie Heskiej-Kwaśniewicz
na pięćdziesięciolecie pracy naukowej i dydaktycznej

PRACE
NAUKOWE

UNIWERSYTETU
ŚLĄSKIEGO
W KATOWICACH

NR 2894

Przestrzenie kultury i literatury

Księga jubileuszowa dedykowana
Profesor Krystynie Heskowej-Kwaśniewicz
na pięćdziesięciolecie pracy naukowej i dydaktycznej

pod redakcją
Elżbiety Gondek, Ireny Sochy
przy współudziale
Barbary Pytlos

Redaktor serii
Nauka o Książce i Bibliotece – Book and Library Science – Buch- und Bibliothekswissenschaft
Irena Socha

Recenzent
Jacek Kolbuszewski

Irena Socha

Katowice

Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz jubileusz pięćdziesięciolecia pracy naukowej i dydaktycznej

Krystyna Heska-Kwaśniewicz jest uczoną, której jubileusz niełatwo zamknąć w podsumowującej refleksji – zarówno ze względu na bogactwo wielotematycznego dorobku naukowego, jak i z powodu swoistej dla Autorki postawy badawczej łączącej pasję poznawczą z osobistym zaangażowaniem, u którego korzeni leży emocjonalność motywowana klarownym systemem wartości. Jej pisarstwu naukowemu obca jest postawa chłodnego dystansu. Ani o problemach, ani o pisarzach, których twórczości poświęcała swoje dociekania, nigdy nie pisała z beznamiętnym obiektywizmem. Obiektywizm ów był dla niej istotny i respektowany na poziomie warsztatu badawczego, metod i narzędzi poznawczych, wyrażał się w rzetelnym stosunku do źródeł, w możliwie wielostronnej ich interpretacji. Obraz, który na tej podstawie tworzyła, nosił wyraźne znamię jej autorstwa, jej postawy wobec badanego zjawiska – pozytywnej lub, rzadziej, negatywnej, ale zawsze wyraźnej, zakorzenionej w aksjologicznej, jasno formułowanej autorskiej orientacji. Można przypuszczać, że również jej literackie i badawcze preferencje, znajdujące wyraz w publikacjach, miały swe źródło w sferze wartościowań i przewartościowań etycznych. Często bowiem poszukiwała takich tematów badawczych, które wydobywając prawdę, zarazem „oddawały sprawiedliwość” twórcom i dziełom.

Postawę taką ukształtowała jej rodzina: matka Maria Dorota z Gaudników i Karol Heski – inteligenci o korzeniach ziemiańskich. Przyszła na świat 18 kwietnia 1940 roku w Krościenku nad Dunajcem. Przodkowie ze strony matki pochodzili z Austrii, ze szlacheckiego rodu Fihauserów przybyłego do

Polski w XVII wieku i tu osiadłego w okolicach Miaczowa. Jeden z potomków rodu, Gustaw, piastował nawet funkcję sekretarza króla Władysława IV. Ostatecznie krainą zakorzenienia rodów Fihauserów, Grossów i Gaudników stała się Galicja – gdzie uniwersalizm kultur i narodów złoczonym wyrokiem historii w granicach wspólnej monarchii nie kłócił się z serdecznym polskim patriotyzmem – Sądecczyzna, a przede wszystkim Gdów. Pradziadek Krystyny Heskiej Franciszek Grohs był notariuszem w Limanowej.

Jak mówi Jubilatka, najwięcej w życiu po Bogu zawdzięcza Matce, Marii Dorocie Jadwidze z Gaudników, jej silnej osobowości i bardzo wyrazistemu systemowi wartości. Wartości narodowe i religijne dzieciom nie tylko przekazywano. Karolowi Heskemu – Ojcu Jubilatki – przyszło w latach okupacyjnych, a potem jeszcze w latach pięćdziesiątych, złożyć boleśnie okupione ich świadectwo. Wysoko stawiano w domu rodzinnym edukację – pojmowaną jako swoisty imperatyw, prawdziwy skarb godny gromadzenia. Ponadto ceniono i praktykowano racjonalną organizację pracy, ale także piękno i elegancję na co dzień. Ta pierwsza umiejętność pozwoliła późniejszej Uczonej zharmonizować dynamikę naukowej kariery z powinnościami i radościami życia rodzinnego i macierzyńskiego. Ta druga pozwoliła stworzyć dom, do którego chętnie przybywali bliżsi i dalsi, a także łączyć uniwersytecką godność postawy z kobiecym urokiem. Owa realizacja osobowości na wielu płaszczyznach, a nie tylko w pojedynczym, naukowym wymiarze, także na tej, której osnowę stanowi uroda życia, jest – jak się wydaje – jednym ze źródeł swoistego „współczynnika empatii” obecnego w pisarstwie Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz.

Podobne wartości etyczne, jakie kształtował dom rodzinny Jubilatki, formowało również harcerstwo, z którym była związana przez wiele lat organizacyjnie, a przez całe niemal życie – duchowo. Harcerstwo przywróciło, Jej dzieciństwo i młodość zawłaszczone przez czasy stalinowskie, a zarazem poprowadziło w głąb historii Śląska. Tutaj narodziły się przyjaźnie na całe życie – z Józefem Kretem, Adelą Korczyńską, Stanisławem Broniewskim-Orszą, naczelnikiem Szarych Szeregów.

Rzeczywistością, która Ją zachwycała, w której harmonijnie łączyły się wszystkie te aspekty – piękno, *sacrum* i heroizm, były góry. Tam, w czasie wędrowania po Tatrach, poznała Wiesława Kwaśniewicza, swojego przyszłego męża, inżyniera, z zamiłowaniem taternika, którego rodzina, pochodząca z Żółkwi, osiadła jeszcze przed wojną w Brzezinach na Śląsku.

Niezwykle, a przecież w owych czasach nierzadko typowe, drogi wiodły Jej przodków, a potem ją samą ku Śląskowi jako ojczyźnie osiedlenia. Ojciec, Karol, pochodził z Krościenka nad Dunajcem, nauki pobierał w Krakowie, a na Śląsk – oczekujący wówczas na polskich nauczycieli – przyjechał w latach trzydziestych, aby podjąć pracę najpierw w szkole jako polonista, a potem jako kierownik dziekanatu Pomaturalnego Studium Ekonomicznego (poprzedza-

jącego powstanie Wyższej Szkoły Ekonomicznej). W roku 1939 został zmobilizowany w 73. Pułku Piechoty. Po klęsce wrześniowej uwolniony z obozu jenieckiego w Krakowie, powrócił na Ślącczyznę, gdzie w Ochotnicy pełnił funkcję sekretarza gminy. Zaangażowany w pracy konspiracyjnej AK, znalazł się w KL Auschwitz, a potem w innych obozach koncentracyjnych. Ponownie aresztowany został i skazany na przymusową pracę w kopalni w latach stalinowskich, gdy był wicedyrektorem Izby Rzemieślniczej w Katowicach.

Śląski szlak dla przyszłych pokoleń, już na trwałe z tą ziemią związanych, wyznaczyli także przodkowie Jubilatki po kądzieli. Dowódcą Śląskiego Pułku Piechoty, który 16 listopada 1918 roku przejął polską władzę w Cieszynie, był generał brygady Franciszek Ksawery Latinik – brat prababki Bronisławy Latinik de Coboldo Gaudnikowej¹. Dziadkowie osiedli na jakiś czas w Cieszynie, skąd później przenieśli się do Katowic, gdzie dziadek Zygmunt Gaudnik, radca w Urzędzie Wojewódzkim, redagował czasopismo „Urządźnik”. W Katowicach, na balu w dawnym budynku Biblioteki Śląskiej, poznali się rodzice Jubilatki. W roku 1938 połączył ich losy sakramentalnym węzłem małżeńskim ks. Emil Szramek, który był przyjacielem dziadka – Zygmunta Gaudnika. Wojenne wydarzenia zmusiły rodziców i dziadków do ucieczki ze Śląska w strony rodzinne ojca. Po zakończeniu wojny cała rodzina znalazła się w Katowicach, które dla nich stały się ziemią najbliższą. Tutaj po wojnie urodził się brat Jubilatki – Jacek Maria, tutaj po latach odeszli Jej Rodzice.

Wartości i pasje ukształtowane w młodości, podobnie jak osobiste zainteresowania, skierowały Krystynę Heską-Kwaśniewicz ku studiom polonistycznym, jakie podjęła na Wydziale Filologiczno-Historycznym Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Katowicach w latach 1957–1961. Uwieńczyła je rozprawą, która już wówczas wyznaczyła jeden z głównych kierunków badawczych, rozwijanych przez całe naukowe życie, jakim stała się literatura i książka dla dzieci i młodzieży, a także motyw dziecka w literaturze pięknej. Promotorem tej rozprawy, poświęconej *Sylwetkom dzieci i młodzieży w twórczości Henryka Sienkiewicza*, była prof. Mieczysława Mitera-Dobrowolska, szlachetny człowiek i wybitna badaczka „literatury osobnej”, a także dziejów oświaty na Śląsku, z którą Krystynę Heską-Kwaśniewicz połączyła długoletnia przyjaźń i współpraca.

Zaraz po studiach przyszła badaczka, wzorem wielu wybitnych uczonych poprzedników, terminowała w szkole – podjęła pracę nauczycielską w Liceum Ogólnokształcącym im. Marii Konopnickiej w Katowicach. Rok później uzyskała etat asystenta w ówczesnej Katedrze Historii Literatury Polskiej WSP w Katowicach. Pracowała także w Bibliotece Śląskiej (1965–1971) oraz jako dokumentalista w Ośrodku Informacji Naukowej i Technicznej Instytutu Maszyn Matematycznych, uzyskując wiedzę i kompetencje, które po latach

¹ K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Noc listopadowa w Cieszynie*. „Śląsk” 2008, nr 11, s. 24–26.

nieoczekiwanie stały się przydatne w pracy badawczej na kierunku bibliotekoznawstwo i informacja naukowa, z jakim się później związała.

Wcześniej jednak rozprawa doktorska na temat „*Zaranie Śląskie*” 1907–1939. *Zarys monograficzny*, napisana pod kierunkiem ówczesnego kierownika Katedry prof. dra hab. Jana Zaremby, obroniona w roku 1972, zapoczątkowała drugi, najbardziej znaczący i rozległy nurt badań naukowych Jubilatki – poświęconych problematyce literatury i kultury Śląska.

Z Uniwersytetem Śląskim związana była nieprzerwanie od roku 1974 i to zarówno z Wydziałem Filologicznym, z Katedrą Literatury Staropolskiej i Oświeceniowej Instytutu Nauk o Literaturze, jak i przez kilka lat z Wydziałem Pedagogiki i Psychologii; najdłużej z Zakładem, później Instytutem, Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej Wydziału Filologicznego. Kolokwium habilitacyjne na podstawie książki „*Pisarski zakon*”. *Biografia literacka Gustawa Morcinka* (Opole 1989) miało miejsce w maju 1989 roku na Wydziale Filologicznym. Recenzentami byli: Zbigniew Jerzy Nowak, Włodzimierz Maciąg, Jerzy Pośpiech i Jacek Kolbuszewski. Od roku 1992 zajmowała stanowisko profesora nadzwyczajnego, a od roku 1995 – zwyczajnego w Instytucie Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Tytuł profesora nauk humanistycznych otrzymała 28 lutego 1995 roku. Była kierownikiem Zakładu Historii Książki i Bibliotek, Zakładu Książki i Piśmiennictwa dla Młodego Odbiorcy oraz Zakładu Czytelnictwa w tym Instytucie.

Szczególną cechą osobowości naukowej, a zarazem dorobku twórczego Krystyny Heskowej-Kwaśniewicz jest Jej żywy udział w życiu literackim – i jako jego organizatora, i jako krytyka literackiego, i jako czytelnika. Motywacją funkcji, jakie w związku z tym podejmowała, było jak się zdaje nie tylko samo uczestnictwo i bliska Jej zawsze misja popularyzatorska, lecz także ludzie, z którymi nawiązywać można było przyjaźnie. Była więc sekretarzem naukowym i wiceprzewodniczącą Komisji Historycznoliterackiej PAN Oddziału w Katowicach oraz współprzewodniczyła Radzie Redakcyjnej serii „Spotkania z Literaturą” wydawanej przez ten Oddział, a także Śląskiemu Towarzystwu Naukowo-Literackiemu w Katowicach. W latach 1994–1999 była członkiem Rady Wydawniczej przy Wojewodzie Śląskim, współpracowała z Wydawnictwem „Śląsk” jako sekretarz naukowy Rady Programowej serii „Literatura dla Dzieci i Młodzieży”, była członkiem zespołu redakcyjnego rocznika naukowego „Watra” wydawanego przez środowisko uniwersyteckie Cieszyna. Prowadziła działalność na rzecz popularyzacji nauki, współpracując z Uniwersytetem Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Śląskim.

Podejmowała ważne inicjatywy i prace służące dobru społecznemu: była inicjatorem i członkiem kapituły uznanej Nagrody Arcybiskupa Diecezji Górnośląskiej *Lux ex Silesia*, uczestniczyła w pracach Komisji Historycznej przy Komendzie Chorągwi ZHP w Katowicach oraz, jako wiceprzewodni-

cząca, w pracach Rektorskiej Komisji ds. Powołania Wydziału Teologicznego i w pierwszej, w stadium organizacji, Radzie Wydziału Teologicznego, w Senackiej Komisji Historycznej powołanej przez Rektora Uniwersytetu Śląskiego, która nadal prowadzi swoją działalność. Przede wszystkim jednak przez wiele lat kształtowała – najpierw jako współredaktor, a od roku 2000 jako redaktor naukowy – oblicze naukowego rocznika śląskoznawczego, wydawanego w Katowicach – „Śląskie Miscellanea”, a tym samym wpływała na rozwój badań regionalnych. Przyczyniła się do zorganizowania wielu konferencji naukowych poświęconych tym badaniom. Jako uznany krytyk literacki współpracowała z czołowymi periodykami literackimi i literaturoznawczymi, nie tylko regionalnymi, jak „Kwartalnik Opolski”, „Odra”, „Poglądy”, „Śląsk”, ale także ogólnopolskimi „Ruch Literacki”, „Przegląd Humanistyczny”, „Wierchy”, „Guliwer. Czasopismo o Książce dla Dziecka”.

Profesor Krystyna Heska-Kwaśniewicz otrzymała liczne nagrody: Rektora Uniwersytetu Śląskiego oraz Ministra Edukacji Narodowej za działalność naukową, Złoty Krzyż Zasługi (1993), Nagrodę im. Karola Miarki (1991), Nagrodę im. ks. Aleksandra Skowrońskiego (1993), Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej (1996), Medal Komisji Edukacji Narodowej (1997), złoty medal Zasłużony dla Kultury Polskiej (2007), honorową Nagrodę im. Wojciecha Korfańskiego (2008).

Jest badaczką o imponującym dorobku publikacyjnym: 10 książek autorskich, liczne redakcje naukowe prac zbiorowych, kilkadziesiąt artykułów monograficznych, setki recenzji, artykułów popularyzujących i przeglądów. Mimo wyraźnie dominującej problematyki poświęconej dziejom literatury i kultury polskiej na Górnym Śląsku, Jej uwagę przyciągały różnorodne zagadnienia. Można wyróżnić kilka głównych nurtów pisarstwa naukowego Jubilatki.

Pierwszy z nich – poświęcony literaturze polskiej na Śląsku – zjawiskom, dziełom i pisarzom – zapoczątkowała w roku 1965 rozprawka dotycząca widowiska autorstwa Kazimierza Gołby *Lompa*. Ważne ustalenia interpretacyjne i biograficzne przyniosły zwłaszcza książki i liczne artykuły poświęcone Gustawowi Morcinkowi (także przygotowane przez Nią do druku edycje jego listów)², Zofii Kossak-Szczuckiej³ oraz twórczym związkiem ze Śląskiem Juliana Przybosa⁴. Prace o pisarzach: Zbyszku Bednorzu⁵

² EADEM: *Pisarski zakon. Biografia literacka Gustawa Morcinka*. Opole 1988; EADEM: *Kolorowy rytm życia. Studia o prozie Gustawa Morcinka*. Kraków 1993; EADEM: *Szelest mijanego czasu. Wspomnienia o Gustawie Morcinku*. Wstęp, wybór, opracowanie K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Cieszyn 1989.

³ *Zwyczajna świętość. Zofia Kossak we wspomnieniach*. Wstęp, opracowanie i wybór K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Cieszyn 1997.

⁴ K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Miłość jak przepaść. Julian Przybós i góry*. Katowice 1998.

⁵ EADEM: *Zbyszko Bednorz. Portrety pisarzy opolskich*. Opole 1997.

i Józefie Krecie⁶, zarazem przyjaciółach Autorki, pełniły oprócz naukowej także istotną funkcję popularyzacyjną. Liczne studia poświęciła również innym postaciom nauki i kultury: Poli Gojawiczyńskiej, Kazimierzowi Gołbie, ks. Emilowi Szramkowi, Emanuelowi Imieli, Pawłowi Łyskowi, Alojzemu Targowi, Zdzisławowi Hierowskiemu, Wilhelmowi Szewczykowi, Janowi Zarembie, Jadwidze Kuciance, Zbigniewowi Jerzemu Nowakowi⁷, Florianowi Śmiei, Stanisławowi Kolbuszewskiemu, Edmundowi Rosnerowi. Liczne naukowe publikacje dotyczyły dziejów śląskiego harcerstwa i książki polskiej na Śląsku.

Również w tym nurcie badań widoczna jest swoista „orientacja etyczna” znamienna dla pisarstwa Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz. Oddawała sprawiedliwość tym zwłaszcza twórcom, o których sprawiedliwego osądu wyrazić, ani tym bardziej upowszechnić, nie pozwalały uwarunkowania ideologiczne i polityczne, czy to w latach wojny i okupacji, czy w okresie PRL-u. Nieodłączne takiej postawie poznawczej było emocjonalne zaangażowanie Autorki, nadające Jej pisarstwu naukowemu – również dzięki biegłości języka i elegancji stylu – szczególne walory literackie i czytelnicze, doceniane przez odbiorców.

Krystynie Heskiej-Kwaśniewicz bliskie były zawsze związki literatury z życiem społecznym, zwłaszcza tam, gdzie uwidaczniała się uniwersalna, ponadczasowa wartość narodowej tradycji. Dała temu wyraz między innymi w „ambitnej, pięknej i ważnej monografii”, w „dziele wyróżniającym się i na pewno trwałym w dorobku polskiej nauki” *Wyznanie narodowe Śląska. Teksty literackie i paraliterackie w drukach okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku*⁸, a także opracowując edycje: *Wieży spadochronowej Kazimierza Gołby*⁹ oraz antologii wierszy poświęconych tragicznym wydarzeniom na kopalni „Wujek” *Zapisani do rachunku krzywd*¹⁰. Rozgłos w naukowym i literackim, a nawet politycznym środowisku przyniosła Autorce niezwykle bogata faktograficznie książka odsłaniająca nieznaną, a czasem i ukrywaną zjawiska XX-wiecznej literatury i publicystyki śląskiej przygotowana na podstawie bogatych materiałów archiwalnych ze zbiorów Instytutu Pamięci Narodowej: *Taki to mroczny czas. Losy pisarzy śląskich w okresie wojny i oku-*

⁶ EADEM: *Józef Kret. Opowieść o harcerskiej wierności*. Katowice 1997.

⁷ K. HESKA-KWAŚNIEWICZ, M. PIECHOTA: *Zbigniew Jerzy Nowak*. Katowice 2006.

⁸ K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Wyznania narodowe Śląska. Teksty literackie i paraliterackie w drukach okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku*. Katowice 2000; J. POŚPIECH: Recenzja wydawnicza pracy prof. zw. dr hab. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz pt. *Wyznania narodowe Śląska. Teksty literackie i paraliterackie w drukach okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku*. Katowice 1999 [Recenzja wydawnicza dla Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, mszp., 3 s., 18 czerwca 1999, s. 3].

⁹ K. GOŁBA: *Wieża spadochronowa*. Katowice 1996.

¹⁰ *Zapisani do rachunku krzywd*. Do druku przygotowała i wstępem opatrzyła K. HESKA-KWAŚNIEWICZ przy współpracy B. PYTŁOS. Katowice 1992.

pacji¹¹. Nie ostatnią zapewne spośród poświęconych śląskim tematom jest publikacja wydana w roku 2006 *Szkice Śląskie. Ludzie, sprawy, wydarzenia*¹².

Wśród publikacji śląskoznawczych pokaźny udział mają te o charakterze prasoznawczym. Ten nurt badań otworzyła już dysertacją – rzetelną i wszechstronną monografią „Zarania Śląskiego”, która do dziś, dzięki rozumowanej bibliografii zawartości periodyku, służy pomocą kolejnym pokoleniom badaczy problematyki śląskiej. Kontynuowała badania prasoznawcze licznymi artykułami poświęconymi między innymi „Kuźnicy”, „Odrze”, wydawanym na Śląsku po wojnie czasopismom literackim i kulturalno-społecznym oraz czasopismom dla dzieci i młodzieży, także Związkowi Polaków w Niemczech.

Nie mniej istotna dla badań śląskoznawczych była rola Jubilatki jako organizatora zespołu naukowego podejmującego prace w tym zakresie. Skupiając grono, młodych zwłaszcza, badaczy, inicjowała – także jako kierownik grantu *Książka i biblioteka w kulturze Śląska Górnego i Cieszyńskiego w XIX i XX wieku* (1997–2000) – poszukiwania naukowe oraz konferencje, podczas których przedstawiano ich rezultaty. Z dużym zainteresowaniem spotkała się między innymi sesja organizowana we współdziałaniu z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Śląskiego (2003), a poświęcona osobie i twórczości ks. Emila Szramka, któremu Krystyna Heska-Kwaśniewicz poświęciła liczne publikacje. Pokłosiem tej organizacyjnej działalności były opublikowane pod Jej redakcją tomy prac zbiorowych: *Obieg książki i prasy na Śląsku a wielokulturowość regionu*¹³ oraz *Z dziejów książki i prasy na Śląsku w XIX i XX wieku*¹⁴, a także publikacje doktoratów pisanych pod Jej kierunkiem, między innymi Jadwigi Miękińskiej-Pindur *Ludwik Brożek „śląski Estreicher”. Sylwetka bibliologa, bibliofila i regionalisty*¹⁵, Katarzyny Tałuc poświęcona badaczom śląskiego regionalizmu¹⁶, Joanny Jurgały-Jureczki o obrazie Śląska w twórczości Zofii Kossak-Szczuckiej¹⁷ czy wysoko ceniona przez krytykę

¹¹ K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Taki to mroczny czas. Losy pisarzy śląskich w okresie wojny i okupacji*. Katowice 2004; J. PROKOP: Recenzja pracy: Krystyna Heska-Kwaśniewicz, *Taki to mroczny czas. Losy pisarzy śląskich w okresie wojny i okupacji*. [Recenzja wydawnicza dla Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, mszp., 1s., 24 stycznia 2004]; J. POŚPIECH: Recenzja wydawnicza pracy Prof. dr hab. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz pt. *Taki to mroczny czas. Losy pisarzy śląskich w okresie wojny i okupacji*. [Recenzja wydawnicza dla Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, mszp., 5 s., 12 stycznia 2004]; Cz. MYKITA-GLENSK: *Śląsk – totalitaryzmy – literatura*. „Nowe Książki” 2005, nr 7, s. 48.

¹² K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Szkice śląskie. Ludzie, sprawy, wydarzenia*. Mysłówice 2006.

¹³ EADEM: *Obieg książki i prasy na Śląsku a wielokulturowość regionu*. Katowice 1999.

¹⁴ EADEM: *Z dziejów książki i prasy na Śląsku w XIX i XX wieku*. Katowice 1999.

¹⁵ J. MIĘKINA-PINDUR: *Ludwik Brożek „śląski Estreicher”. Sylwetka bibliologa, bibliofila i regionalisty*. Katowice 2001.

¹⁶ K. TAŁUĆ: *Emil Szramek, Jan Kudera, Konstanty Prus – pierwsze pokolenie badaczy śląskiego regionalizmu literackiego*. Katowice 2002.

¹⁷ J. JURGAŁA-JURECZKA: *Zofii Kossak-Szczuckiej dom utracony i odnaleziony*. Cieszyn 2003.

monografia Barbary Pytlos na temat recepcji pisarstwa autorki *Błogosławionej winy*¹⁸. Wysoką ocenę otrzymały także prace: Beaty Langer o inspiracjach ludowych pisarstwa G. Morcinka, a także Piotra Skowronka o poezji ks. Jerzego Szymika¹⁹.

Szczególne miejsce w sercu Jubilatki zajmuje harcerstwo. Była instruktorką ZHP ze stopniem harcmistrzyni. Współinicjowała ideę i współrealizowała z niemałym trudem, przy licznych przeciwnościach, projekt wzniesienia i poświęcenia na katowickim Rynku Pomnika Śląskich Harcerzy i Harcerzy, odsłoniętego w 1983 roku. W roku 1994 była inicjatorką powołania Komitetu Ochrony Pamięci Powstańców i Harcerzy Śląskich Obrońców Katowic we Wrześniu 1939. Dzięki działalności tego Komitetu udało się ustalić wiele nazwisk poległych obrońców miasta, które znajdują się obecnie na ich zbiorowej mogile na cmentarzu w Katowicach Panewnikach. W roku 2002 była inicjatorką głośnego listu protestacyjnego w odpowiedzi na artykuł „Gazety Wyborczej” kwestionujący polską obronę Katowic i udział w niej harcerzy we wrześniu 1939 roku. Przede wszystkim jednak dziejom oraz literackim obrazom harcerstwa, zwłaszcza przedwojennym i wojennym, nie tylko śląskiego, poświęciła wiele publikacji. Przygotowała ponadto edycje takich znaczących książek o tematyce harcerskiej, jak *Po ziemi naszej roześleł harcerzy... Z dziejów harcerstwa Polskiego na Górnym Śląsku*, J. Kreta: *Harcerze wierni do ostatka*²⁰ czy nowe wydanie *Wieży spadochronowej* Kazimierza Gołby wzbogacone o obszerne posłowie, przypisy oraz ilustracje²¹.

Ważne miejsce w Jej dorobku, oraz naukowym i osobistym doświadczeniu, zajmuje książka poświęcona pisarstwu Aleksandra Kamińskiego *Braterstwo i służba*²², a także sama postać harcerza, konspiratora i uczonego. Do roku 1999 wszystkie edycje *Kamieni na szaniec* Aleksandra Kamińskiego ukazywały się w Jej opracowaniu, z Jej wstępem; dziejom wojennej i powojennej recepcji tej książki poświęciła również istotną część pracy o pisarstwie Kamińskiego, przygotowała także do druku wydanie *Książki drużynowego zuchów*. Kamiński – wybitny uczonec, autor znakomitych źródłowych publikacji poświęconych historii i teorii polskich związków młodzieży, a zarazem harcmistrz, wychowawca młodzieży, społecznik, nieugięty twórca „Biuletynu

¹⁸ B. PYTLOS: „Córa Sienkiewiczza” czy „Alicja w krainie czarów”. *Z dziejów recepcji twórczości Zofii Kossak-Szczuckiej*. Katowice 2002.

¹⁹ P. SKOWRONEK: *Spotkać się w słowach.... O twórczości literackiej ks. Jerzego Szymika*. Przedm. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Kraków 2008.

²⁰ Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach. Pod red.... Katowice 2007; J. KRET: *Harcerze wierni do ostatka*. [Wyd. 3. rozszerz. z okazji odsłonięcia Pomnika Harcerzy w Katowicach]. Wstępem opatrzyła K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice [1983].

²¹ K. GOŁBA: *Wieża spadochronowa*, Katowice 1996.

²² K. HESKA-KWAŚNIEWICZ: *Braterstwo i służba. Rzecz o pisarstwie Aleksandra Kamińskiego*. Katowice 1998.

Informacyjnego” podtrzymującego ducha narodu w czasach okupacji – był dla niej, podobnie jak Zofia Kossak-Szczucka, symbolem pełni człowieczeństwa w służbie prawdy; etyczna i życiowa dzielność jest bowiem cechą, którą Jubilatka ceni szczególnie.

Uczona, reprezentująca zarazem kolejne pokolenie skautów Rzeczypospolitej, swoją pracą badawczą poświęconą problematyce harcerstwa przywracała prawdę, oddając sprawiedliwość i jego dziejom, i jego bohaterom. Dzięki temu przywracała także współczesności treści i wzory wychowawcze sprawdzone w czasach przeszłych, często w sytuacjach wojennych wymagających dzielności nadzwyczajnej, wzory, które powinny służyć kolejnym, najmłodszym pokoleniom.

Być może również dlatego jednym z najbardziej znaczących obszarów jej naukowej twórczości, a także działalności krytycznej, publicystycznej i dydaktycznej jest literatura dla dzieci i młodzieży. Kształtowała oblicze serii „Literatura dla Dzieci i Młodzieży” Wydawnictwa „Śląsk” w Katowicach, jest stałym współpracownikiem „Guliwera. Czasopisma o Książce dla Dziecka”, publikowała także w czasopismach „Polonistyka” i „Język Polski w Szkole”, „Kwartalnik Polonistyczny” (Kielce). Poświęciła wiele artykułów dawniejszym i współczesnym pisarzom dla dzieci, między innymi: Zofii Urbanowskiej, Zofii Rogoszównie, Janinie Porazińskiej, Zofii Kossak, Kornelowi Makuszyńskiemu, Janowi I. Sztadyngerowi, Zofii Chądzyńskiej, Annie Świrszczyńskiej, Dorocie Gellner, Małgorzacie Musierowicz, Ewie Nowak. Sumą Jej refleksji nad „literaturą osobną” stała się dwutomowa książka *Tajemnicze ogrody. Rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży*²³. Z jej inspiracji w Zakładzie Książki i Piśmiennictwa dla Młodego Odbiorcy Instytutu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej UŚ, którym kierowała, organizowane były konferencje naukowe oraz ukazywały się kolejne znaczące publikacje zbiorowe, będące ich pokłosiem: *Młody czytelnik w świecie książki, biblioteki i informacji* oraz *Książka dla dziecka – wczoraj, dziś, jutro*²⁴. Zaslugą K. Heskiej-Kwaśniewicz było skierowanie uwagi badaczy ku zapomnianym, a wartościowym dziełom literatury dla dzieci i młodzieży. Rezultatem zainicjowanych przez Nią prac badawczych stał się tom zbiorowy tekstów poświęconych między innymi dziełom twórców polskich i obcych: Marii Bartusówny, Erazma Majewskiego, Heleny Modrzejewskiej, Antoniny Domańskiej, Stanisława Wasylewskiego, Julii Duszyńskiej, Jonathana Swifta, Frances E. Burnett, Edmondo de Amicisa²⁵. W latach 2008/2009 z Jej

²³ EADEM: *Tajemnicze ogrody. Rozprawy i szkice z literatury dla dzieci i młodzieży*. Katowice 1996.

²⁴ *Młody czytelnik w świecie książki, biblioteki i informacji*. Red. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ i I. SOCHA. Katowice 1996; *Książka dla dziecka wczoraj, dziś, jutro*. Red. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ i I. SOCHA. Katowice 1998.

²⁵ *Zapomniani pisarze, zapomniane książki dla małego i młodego czytelnika*. Red. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice 2005.

inspiracji i pod Jej redakcją naukową ukazał się dwutomowy skrypty *Literatura dla dzieci i młodzieży (po roku 1989)* przynoszący obraz najnowszych dokonań pisarskich w rozległym kontekście zjawisk kulturowych i rynku książki dziecięcej²⁶. Niektóre z tych prac dedykowała trójce swoich dzieci i wnukom.

Swój kunszt interpretacyjny i wiedzę historycznoliteracką Krystyna Heska-Kwaśniewicz oddała także w służbę szkole. Była członkiem Rady Programowej przy Śląskim Kuratorze Oświaty, współpracowała z Regionalnym Ośrodkiem Metodyczno-Edukacyjnym w Katowicach. W roku 1995 ukazało się w Jej opracowaniu nowe wydanie *W pustyni i w puszczy* Henryka Sienkiewicza. Jako kierownik serii „Lektury dla Szkoły” katowickiego wydawnictwa „Książnica” przygotowała edycje wielu wypisów i antologii, jak np. *Literatura przełomów politycznych. 1956–1968–1981. Antologia w opracowaniu szkolnym*²⁷ czy *Antologia literatury łagrów i łagrów...*, *Antologia reportażu polskiego...*, *Antologia dzienników i pamiętników...*²⁸ Podejmowała także prace na rzecz dydaktyki polonistycznej – uczestniczyła w opracowaniu programu edukacji regionalnej w zakresie języka polskiego²⁹, pisała na temat literaturoznawczego kształcenia nauczycieli klas początkowych oraz czytelnictwa dzieci.

Pasją nie tylko naukową, ale treścią życia Jubilatki były i są góry. W górach przyszła na świat, urokliwe krajobrazy pienińskie towarzyszyły najwcześniejszym latom Jej życia. Potem górskimi szlakami wiodły trasy harcerskich wędrówek, na tatrzańskim szlaku poznała swojego przyszłego męża. Górą poświęciła liczne rozprawy. W roku 2006 ukazała się publikacja *Ludzie, góry, książki* przynosząca sumę refleksji Jubilatki nad związkami literatów i literatury polskiej z górami, nad znaczeniem górskich inspiracji i motywów w polskiej literaturze i kulturze, publikacja uznana przez krytykę za podstawową dla wiedzy historycznoliterackiej z tego zakresu. Współpracuje od wielu lat z redakcją czołowego periodyku poświęconego górom oraz zjawiskom kulturowym, których stały się one inspiracją – „Wierchy” oraz jest członkiem wrocławskiego zespołu badawczego, który pod kierunkiem prof. Jacka Kolbuszewskiego organizuje badania w tym zakresie; w drugiej połowie lat dziewięćdziesiątych publikowała studia w serii „Góry, Literatura, Kultura”.

²⁶ *Literatura dla dzieci i młodzieży (po roku 1989)*. T. 1–2. Red. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice 2009.

²⁷ *Literatura przełomów politycznych. 1956–1968–1981. Antologia w opracowaniu szkolnym*. Wybór, wstęp i oprac. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice 2000.

²⁸ *Antologia literatury łagrów i łagrów w opracowaniu szkolnym*. Wybór, wstęp i oprac. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice 1997; *Antologia reportażu polskiego w opracowaniu szkolnym*. Oprac. K. HESKA-KWAŚNIEWICZ i B. ZELER. Katowice 1998; *Antologia dzienników i pamiętników w opracowaniu szkolnym*. Wybór, wstęp, objaśnienia i opracowanie dydaktyczne K. HESKA-KWAŚNIEWICZ. Katowice 1999.

²⁹ *Program edukacji regionalnej w zakresie języka polskiego dla klas IV–VIII szkoły podstawowej (projekt)*. Oprac. L. GIŁOWA, K. HESKA-KWAŚNIEWICZ, H. SYNOWIEC. Katowice 1997.

Nie jest przypadkiem, że Krystyna Heska-Kwaśniewicz większość swoich naukowych prac poświęciła wybranym pisarzom, ich biografiom osobistym i artystycznym. Swe pisarstwo naukowe bowiem pojmowała – podobnie jak wielu z szeregu postaci, o których pisała – jako służbę nie tylko obiektywnej prawdzie, ale prawdzie służącej dobru społecznemu, zwłaszcza młodych pokoleń, jako życzliwe przywracanie prawdziwego i sprawiedliwego obrazu ludziom i czasom. Zajmując się literaturą polską – nie tylko regionalną – okresu renesansu i baroku, w przewadze jednak współczesną, poświęcała szkice i studia tym, których pisarstwo ceniła: między innymi Mikołajowi Sępowi-Szarzyńskiemu, Janowi Kochanowskiemu, Adamowi Korczyńskiemu, Franciszkowi Karpińskiemu, Henrykowi Sienkiewiczowi, Mariuszowi Zaruskiemu, Zofii Kossak-Szczuckiej, Julianowi Przybosiowi, Jarosławowi Iwaszkiewiczowi, Melchiorowi Wańkiewiczowi, Krzysztofowi Kamilowi Baczyńskiemu, Kornelowi Filipowiczowi, Janowi I. Sztadyngerowi, Annie Kamieńskiej, Wisławie Szymborskiej, Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, Magdalenie Samozwaniec, Gabrieli Zapolskiej. Wartościową poznawczo i interpretacyjnie grupę publikacji stanowią prace o Julianie Przybosiu, pokazujące między innymi jego więź z górami i ludźmi, (jak np. Marzena Skotnicówna) śląski epizod biografii poety, jego stosunek do tradycji czarnoleskiej i do kultury antycznej, związki z literaturą dla dzieci, a także działalność krytycznoliteracką.

Jej książki, jak napisał Włodzimierz Maciąg, recenzent jednej z nich, są „poczęte ze szlachetnych uczuć”, czasem noszą ślady idealizującej interpretacji, co wobec zachowywania rygorów naukowego warsztatu i bogactwa materiałowej dokumentacji nie jest nadużyciem, lecz jednym z obliczy ich uroku³⁰.

Profesor Heska-Kwaśniewicz jest także znakomitym nauczycielem akademickim – nie tylko dzięki sztuce interesującego wykładu, ale – co może nawet istotniejsze – dzięki nieczęsto spotykanej umiejętności inspirowania i motywowania młodych – studentów i doktorantów do podejmowania tematyki własnych prac badawczych. Wielu Jej wychowanków zawdzięcza swoje doktoraty nie tylko własnej pracy, ale także Jej życzliwości, Jej wierze w możliwości młodego człowieka, sile podtrzymywania na duchu, nawet mimo obiektywnych, często poważnych trudności, jakie czasem stawały na przeszkodzie. Wypromowała około pięciuset magistrów, piętnastu doktorów, opiniowała – wymagająco, ale zawsze życzliwie – liczne rozprawy doktorskie, habilitacyjne i profesorskie. Wykłady prowadziła zarówno z historii literatury staropolskiej i współczesnej, z literatury dla dzieci i młodzieży, jak i z edytorstwa i czytelnictwa.

³⁰ W. MACIĄG: *Braterstwo i służba czyli rzecz o pisarstwie Aleksandra Kamińskiego*. [Recenzja wydawnicza dla Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, mszp., 4 s., luty 1998, s. 3, 4].

Model twórczości naukowej realizowany przez Jubilatkę – w którym z dokumentacyjną rzetelnością i naukowym obiektywizmem idzie w parze etyczne zaangażowanie Autorki, gdzie rozległej erudycji i odkrywczoci interpretacyjnej towarzyszy empatia względem badanego przedmiotu, a ponadto prostota, klarowność i „uroda stylu” pobudzają zainteresowanie czytelników³¹ – znamieny był dla najwybitniejszych klasyków polskiej humanistyki, jak Juliusz Kleiner, Stanisław Pigoń czy Zbigniew Jerzy Nowak³². Dlatego prace K. Heskiej-Kwaśniewicz czytane są nie tylko przez specjalistów, ale także przez szerokie grono inteligencji oraz młodzież, wywierając znaczący wpływ na kształtowanie społecznej świadomości, nie tylko w wymiarze poznawczym, ale także etycznym i estetycznym.

Prywatny wymiar osobowości uczonego w tekstach jubileuszowych pozostaje często w cieniu dokonań naukowych. W przypadku Profesor Heskiej-Kwaśniewicz jest on jednak tak urzekający, w sposób tak istotny przenikający i spajający wszystkie wymiary tej osobowości, że trzeba uchylić zasłonę prywatności i dojrzeć: troskliwą matkę – nie tylko dla swoich trojga dzieci, ale i po macierzyńsku traktującą swoich doktorantów, a także babcię radującą się wnukami; dostrzec osobę zatroskaną i spieszącą z pomocą chorym i będącym w potrzebie przyjaciółom, osobę zainteresowaną ludźmi – nawiązującą liczne przyjaźnie i podtrzymującą bogatą korespondencję; a wreszcie – odkryć miłośniczkę czworonogów, zwłaszcza psich – i w życiu, i w literaturze.

Drogiej Jubilatce *Plurimos annos...*, w oczekiwaniu na kolejne publikacje poszerzające na tym świecie obszary dobra i mądrości.

³¹ J. KOLBUSZEWSKI: *Recenzja wydawnicza pracy prof. zw. dr hab. Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz pt. „Wyznanie narodowe Śląska. Teksty literackie i paraliterackie w drukach okresu powstań i plebiscytu na Górnym Śląsku”*. Katowice 1999 [Recenzja wydawnicza dla Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego, mszp., 3 s., 18 czerwca 1999, s. 3].

³² Tak oceniał to pisarstwo m.in. E. ROSNER: *Druga część dylogii o Morcinku*. „Zwrot” 1994, nr 3, s. 61.

Indeks nazw osobowych

A

Abizzi Antonio 214
Achilles 459
Adamczykowa Zofia 23, 24, 41, 431, 442
Adamek Henryk 325
Adamski Stanisław 43
Adorno W. Theodor 259
Adwentowicz Karol 322
Aftanazy Roman 209
Agnieszka Św. 121
Akerström Hans 163
Albinowska J. 357
Albrecht-Szymanowska Wiesława 501
Aleksandrowicz [Zenon?] 456
Aleksandrowicz Tadeusz 198, 199, 200
Aleksy Św. 515, 516
Alewyn Richard 25
Alojzy Św. 330, 336
Altenberg Henryk 405, 416
Ambarcumjan Zakharii Nikolaevich 21
Ambroise Tomas 273
Amicis Edmondo de 13, 356
Anczyc Władysław Ludwik 277, 316, 317, 355, 358, 416
Andersen Hans Christian 354, 362, 446
Andriolla Elwiro Michał 179, 405, 414, 416, 417

Andrzej z Jaszowic 517, 518
Anna Św. 64, 398
Antoni Kielbasa ks. 384
Antoszka pseud. 363
Anusiewicz Janusz 288
Aretin von Freiherr Christiann Johann 236
Arnoldowa Maria 474, 475
Arrhenius August Svante 365
Arthaud B. 146
Arystoteles 430, 438
Askenzay Szymon 366
Asnyk Adam 64, 247, 282, 362, 374
August Stanisław 461, 462
August Zygmunt 490
Augustin Franciszek ks. 507, 508, 509, 510, 511
Augustyn Św. 129, 131, 200
Aumer Joseph 231, 233, 236
Aureliusz Marek 201

B

Bach Sebastian Johann 136
Bachórz Jan 296
Bachórz Józef 117,
Baczyński Julian 358
Baczyński Kamil Krzysztof 15, 41
Bader Karl 224, 226, 229, 230, 234, 236
Badura Jerzy ks. 278, 285

- Bajor Agnieszka 474, 476, 478, 480, 482, 484, 486
Baka Józef ks. 115
Balicki Juliusz 452, 453, 454, 456, 462
Balicki Stefan 343
Ballerini Michel 146
Baluch Alicja 47, 48, 420, 439, 469
Balzak Honoriusz 344, 425, 521
Bałucki Michał 317
Bandrowski Jerzy 342
Bandtkie Jerzy Samuel 398
Baranowski Bolesław 418
Baranowski Henryk 325
Baranowski Ignacy 358
Barbero Alesandro 203
Barciak Antoni 44, 507, 508, 510
Bardach Artur 455, 456
Barnett Keith Graham 476, 478, 482, 483
Bartelski Lesław Marian 77, 79
Barthes Roland 421, 429
Bartmiński Jerzy 294, 297
Bartnicka-Dąbkowska Barbara 459
Bartoszewicz Julian 500, 503, 505, 506
Bartoszewicz Kazimierz 167
Bartoszewski Władysław 376
Bartusówna Maria 13
Barycz Henryk 500
Barzykowski Stanisław 65
Battista Pietro Borgo 219
Baudart Willem 215
Bądkowski Lech 250, 252
Bąk Magdalena 45
Bąk Stanisław 398
Bechstein Ludwig 227
Beck Józef 357
Bednarek Stefan 395
Bednorz Zbigniew 9, 17
Bednorz Zbyszko 36, 47, 306, 340
Behnard Franz Otto 229
Behrnauer Adolf Friedrich Walter 234
Bellarmin Robert 218
Belle von Trauttwein Philipp 227
Belza Władysław 282, 405, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419
Benedykt XVI 131, 132, 133, 134, 135, 137
Beniowski 365
Benyskiewicz Joachim 300
Berdowski Piotr 199
Berent Waclaw 364
Bereska Henryk 386
Bergson Henri 341
Bernhart Baptist Johann 238
Bernkopff z Pragi 414
Bernshtein David Aaron 357
Besold Christoph 219
Bettelheim, Bruno 445
Bettini Mario 215, 216
Bevan Aneurin 528
Białkowska Barbara 474
Białobrzeski Marcin 502
Białoszewski Miron 431
Bidwell George 528
Biedrzycki Stefan 363
Biehler Waclaw 363
Bielak Franciszek 54
Bienek Horst 31, 33, 34, 386
Bieniasz Maciej 374
Bieniasz Stanisław 384
Bieńczyk Marek 429
Biernacki Andrzej 176
Biernacki Jerzy 95
Biester Erich Johann 228, 236
Bilelak Franciszek 453, 455, 456, 457
Bilica Krzysztof 521
Biliński Krzysztof 267, 274
Biliński Leon 195
Biliński Marian 195
Birkenmajer Józef 54
Bissel Jean 219
Bista Stanisław 376
Bivero Pedro de 215, 216
Bizan Marian 144, 158
Blaustein Leopold 99
Bles Neufeld Ulrici de 218
Bliziński Józef 317

- Bobrowska Bronisława 362
Bobrowski Tadeusz 195
Bochenek Mirosław 377
Bocian Feliks 42
Bodek Maksymilian 417
Boduszyńska-Borowikowa Maria 184
Bogdański Aleksander 292
Bogucka Cecylia 364
Bogusławski Aleksander 357, 367
Bogusławski Wojciech 317, 328
Boguszewska Helena 341, 342, 343
Böhm Petrus 231
Bolesław Chrobry 166
Bolesław Śmiały 65, 67
Bollandus Johannes 215
Bonarski Andrzej 149
Bonczyk Norbert ks. 246, 248, 250, 251,
252, 261, 262, 263, 293, 329, 330
Bonnell Edward Heinrich 234
Borkowski M. 163
Bornarski Alfons 153
Borowikowa Helena 343
Bourelier Michel 482
Bourgogne Antonio de 215, 216
Boy-Żeleński Tadeusz 67
Bożek Arka 396
Bożek Henryk 24
Brambach Wilhelm 234, 237
Brandes Jerzy 255
Brang Peter 145, 147
Braun Heinrich Aleksander 236
Bravo Benedetto 198
Bredenbach Tilmann 218
Breugnon Colas 365
Broda Jan 278, 285
Brodaty Henryk 452, 454
Brodaty Henryk I 384
Brodziński Kazimierz 148, 151, 345,
362
Brodzka Alina 369
Bronarski Alfons 142, 157
Broniewski Stanisław 32
Broniewski Władysław 38
Broniewski-Orsza Stanisław 6
Brown Jackson H. 529
Brown Peter 203
Brożek Ludwik 11, 285
Brückner 514
Brudziński Wiesław 521
Brzechwa Jan 47, 421, 444, 448, 469
Brzega Wojciech 171
Brzezińska Anna 465, 466
Brzeziński Mieczysław 356, 357, 360,
363, 367
Brzękowski Jan 102, 103
Brzozowski Jacek 117
Brzozowski Karol 410
Brzozowski Piotr 471
Brzóska Stanisław 360
Buber Martin 128
Buchwald-Pelcowa Paulina 490
Buddensieg Hermann 258
Budrewicz Tadeusz 374, 405, 406, 408,
410, 414, 416
Budrewicz Zofia 47, 418, 447, 450, 452,
453, 454, 456, 460, 462, 463
Budzyńska-Daca Agnieszka 43
Bujak Franciszek 361, 363
Bujnicki Tadeusz 22, 24, 405
Bukowiecka Zofia 359
Bułatowicz Józef 521
Buława Edward 284
Burkota Stanisław 143
Burnett E. Frances 13
Burns S. Thomas 203
Burzyński Andrzej 34
Buschmann Edward Karl 235
Buszczyński, Konstanty 185, 358
Buszewicz Elwira 506
Butler Samuel 522
Buttmann Karl Philipp 235
Buzek Józef 287
Byron George 145
Bystroń Jan Stanisław 108, 277, 398,
453, 456
Bzowski Abraham 219
Bzowski Włodzimierz 357, 367
- C**
Cardim Antonio Francesco 215, 216

- Carroll Lewis 425, 448
Carroll-Najder Halina 184
Carson Jessie 475
Caspar Rutz 217
Cataluccio Francesco M. 425
Cat-Mackiewicz Stanisław 531
Cats Jacob 220
Cepnik Henryk 317, 318
Cezar Juliusz 200, 201
Chachaj Marian 496
Chałubiński Tytus 161
Chałubiński Tytus 162, 168
Charmoz Pierre 146
Chateaubriand René de 53, 143, 145
Chądzynska Zofia 13
Chénier Andre 145
Chesterton Gilbert Keith 59
Chęcińska Urszula 430, 432, 434, 436, 438
Chlebowczyk Józef 276
Chłędowski Kazimierz 149
Chmiel Beata 383
Chmielewski E. 363
Chmielewski Konrad 364
Chmielowski Albert 195
Chmielowski Józef 410
Chmielowski Piotr 64, 506
Chociszewski Józef 277, 281
Chodera Jan 258
Chodkiewicz Jan Karol 492
Chojecki Artur 59
Chojnowski F. właśc. Chojnowski Piotr 361
Chokier Jean de 214
Chołoniewski Antoni 366
Choromański Michał 522
Chotomski Władysław hr. 255
Chotorski Antoni 175
Christie Agata 522
Chrobak Małgorzata 48
Chrobry Bolesław 456
Chrzanowski Bernard 366
Chrzanowski Ignacy 151, 361
Chwaściński Bolesław 150, 151, 152
Ciechomska Maria 288, 295
Cieszkowski August 297
Cieszkowski Jacek 373
Cieślakowski Jerzy 306, 405, 442, 447
Cinciała Andrzej 277, 279, 283
Ciot-Masowiecka Wanda 357
Cipriano Suarez 217
Cispus Salustius 218
Clemente Ferroni 219
Clüver Philipp 215, 216
Coboldo Gaudnikowa de Latnik Bronisława 7
Coleridge Taylor Samuel 522
Collodi Carlo 425, 448
Comte-Sponville André 513
Conrad Borys 189
Conrad Joseph 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197
Conradowie rodzina 185, 190, 191,
Conti Natale 219
Contzen Adam 215
Coyecque Ernest 476
Currington Edith 360
Curwood James Fenimore 344
Curwood James Oliver 343
Cybulski Baumgardten Zbigniew 401
Cybulski Andrzej 323
Cyceron 199, 201
Cysewski Kazimierz 491
Cytowska Maria 489
Czachowski Kazimierz 62
Czajewski Wiktor 364
Czajkowska Ilona 399
Czajkowski Andrzej 399
Czartoryscy 494
Czartoryski 308
Cząstka-Szymon Bożena 394, 396, 397, 398, 399, 400
Czekański Marek 89
Czempka-Wiewióra Maria 512
Czerwińska Anna 358
Czobodzińska-Przybysławska Anna 406
Czok Rajmund 387
Czuchnowski Marian 98

D

- d' Urfé Honoré 497
D'Arc Joanna 362
D'Arquien Maria Kazimiera 497
Damrot Konstanty 283, 293
Dancker Dankretsz 216
Danek Danuta 445
Daniłowicz Aleksander Jan 207, 209, 211
Daniłowicz Mikołaj 208, 209
Daniłowicz Mikołaj Jan 208
Daniłowicz Piotr 208
Daniłowiczowie rodzina 207, 208, 210
Daniłowski Gustaw 358, 362
Daniłowski Jerzy 343
Dankretsz Dancker 215
Dante Aligieri 53
Danysz Antoni 360, 363
Danysz-Fleszarowa Regina 361
Dańcewiczowa Jadwiga 452, 454
Daszewski Mieczysław 322, 323, 324
Dąbrowska Maria 360, 367, 450
Dąbrowski Jan 189
Dąbrowski Józef 367
Dąbrowski Stanisław 321
Dedecius Karl 380, 381
Degen-Ślósarska Zofia 45
Deleuze Gilles 432
Delille Jacques 145
Delsol Millon Chantal 132,
Demarczyk Ewa 89
Dembowski Bronisław 166
Denes K. Jan 170
Deotyma 172, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 247
Dernałowicz Maria 152
Deszcz-Tryhubczak Justyna 442
Dewey Melvil 346
Dębicki Zdzisław 357
Dickens Charles 189
Dickey Eric Jerome 202
Dietrich Janina 460
Dike Murray Anne 475
Długolecka Lidia 174
Długosz Jan 147, 149, 181, 490
Dłuska Maria 88
Dobek-Ostrowska Bronisław 373
Dobraniecki Stanisław 460
Dobrowolski Bolesław Antoni 358
Dobrucka Magdalena 329, 331
Dobrzański Stanisław 316
Dobrzycki Bogusław 351
Dobrzyński K. właśc. Dobrzański Lucjan 363
Dobrzyński Władysław 365
Dojlidka Wiesław 417
Döll Christoph Johan 236
Domańska Antonina 13
Domejko Ignacy 51
Dominikus Jacobs 229
Dorman Jan 321
Dorosz Beata 369
Drawicz Andrzej 377
Drexel Jeremias 214
Drexler Ignacy 365
Drohojowski Marceli 151
Dubiecki Marian 364
Dubiel Paweł 316
Dubowik Henryk 418
Dubracius Joannes 219
Duchowicz Bronisław 360
Duda-Gracz Jerzy 435, 373
Dudek Franciszek 287
Dudzikowa Maria 466
Duk Józef 95
Dumas Alexandre 145
Duncke Max 228
Dunin Kinga 383
Duralska-Macheta Teresa 506
Duszyńska Julia 13
Dutkiewicz Tomasz 325
Dwernicki Józef 364
Dwornicka Irena 508
Dyakowski Bohdan 357, 360, 363
Dybczak Krzysztof 93
Dybczyński Tadeusz 358, 364, 366
Dybowski 364
Dyduch Barbara 444
Dygacz Adolf 396
Dynek Władysław 45, 54

Dzieduszycki Wawrzyniec 150
Dzieduszycki Wojciech 411
Dziekoński Bohdan Józef 177
Dzierża Paweł 331
Dzieża Wiesława 132

E

Eberhard Friedrich Ernest 236
Ebert Adolf Friedrich 233, 234, 236,
237, 238
Edwards Catharine 200, 202
Edwards Eric 224
Eichendorff Joseph von 386
Eichler Witold 357
Einchendorff Joseph von 254, 255, 256,
257, 258, 259, 260
Eisenberg Daniel 313
Eisengrein Martin 218
Elholz Magda 384
Eluard Paul 432
Emiliusz Paulus 200
Ende Michael 441, 449
Engel Claire Eliane 146
Engel Robert ks. 304
Enzensberger Magnus Hans 522
Epszstein Tadeusz 347
Erazm z Rotterdamu 489, 490
Ernest Marcin 363
Escarra Jean 146
Estkowski Ewaryst 310
Estreicher 214, 215, 217
Estreicher Karol 502
Estreicher Stanisław 502
Eusebii Joannis 212
Ezop 161, 406

F

Fac Bolesław 34
Fajerant Jerzy 373
Falkenstein Karl Konstantin 235, 237
Fałat Julian 27
Fałtynowicz Wiesław 447
Farnik Ernest 278
Faruga Arkadiusz 398
Fazan Mirosław 38, 39, 277

Feder Ludwig August Kark 232
Feistel Carl Benjamin 389
Fénelon François 420
Ferber Christopher 145
Fidelus Michał 500
Fihauser-Mieczkowski Gustaw 31, 46
Fihauserowie ród 5, 6
Filipowicz Konrad 15, 25, 31, 34, 95,
96, 107
Fonfara Ewa 277
Forberg Karl Friedrich 230
Fornal Stanisław 528
Förstemann Wilhelm Ernst 234, 237
Fox Marta 36
Frajlich Anna 374
France Anatole 484
Franciszek Św. 53, 54, 58, 59, 61, 111
Franciszek Św. Xavier 454
Fras Janina 373
Fredinandi II Bohemiae Maria Anna
215
Fredro Aleksander 282, 317, 321, 329,
336, 358, 522
Freiherr von Aretin J. Christiann 236,
237
Friedländer Gottlieb 228
Friese Ch. Gerrit 504
Fromm Erich 292, 522
Frühbeis S. Gesammelt von 147
Frycie Stanisław 282
Fryderyk Szopen 460
Frydrychowska Gabriela 405

G

Gabel Gernot U. 475, 476, 482, 483
Gach Zbigniew 378
Gaertner Henryk 453, 454
Gaertner Katarzyna 401
Gaja Marek 325
Gajda Jan 316
Gajda Stanisław 32, 41
Gajusz Werres 201
Galicz Jan 277, 280, 285, 286
Galiński Adam 67, 101
Galle Henryk 163, 418

- Galsworthy John 522
Gamska-Lempicka Jadwiga 260
Garbaczowska Janina 332
Garbowski Ludwik 357
Gardzielewska Janina 24
Gaszyn Ferdynand Melchior 244
Gaszyna Damian 251
Gaudnik Zygmunt 7
Gaudnikowa Dorota Maria 5, 6
Gaudnikowie ród 6
Gawalewicz Marian 53, 60
Gawrońska Antonina 165
Gąsienica Giewont-Fryjewicz Anna 43
Gąsienica Tadeusz 41
Gąsienicka Krzys Szymek 171
Gąsior-Niemiec Anna 465
Gąsiorowska 367
Gąsiorowska Mariola 289
Gąsiorowski Stefan 208
Gąsiorowski Waclaw 361
Gebertowie 361
Gedik Friedrich 228
Geiger Waclaw 174
Gellner Dorota 13, 44
Gembalski, Julian 392
Genscher Hans-Dietrich 523
Gensówna Franciszka 357
Gerhardy Roger 147
German Juliusz 456
Gersdorf Gotthelf Karl 233, 234
Gersdorf Irenäus 228
Gerson-Dąbrowska Maria 354, 360
Gessner Salomon 145, 149
Gębołyś Zdzisław 19, 222, 340
Gfrörer Friedrich August 231
Gigier Tadeusz 532
Giełgud Jerzy Adam 187, 192
Gierek Edward 378
Gille-Maisani Jean-Charles 153
Giller Agaton 59, 60
Gilowa Lidia 14, 36, 394
Glatty Juliusz 321
Glatzel Ilona 41
Glensk Joachim 40, 387, 390, 521, 522, 524, 526, 528, 530, 532, 533
Gleń Adrian 290
Gliński Kazimierz 163
Globisz Krzysztof 401
Głogowski M. Tomasz 41, 394
Głombiowski Karol 198
Godebski Cyprian 150
Godecki Bronisław Marian 360
Goetel Ferdynand 44, 455
Goethe Wolfgang John 81, 99, 145, 227, 260, 273, 523
Gogh Vincent van 433
Gogolewski Ignacy 323, 324
Gojawczyńska Pola 10
Gojniczek Waclaw 286
Gołąb Piotr 398
Gołąbek Józef 418, 457, 458
Gołba Kazimierz 9, 10, 12, 20, 24, 27, 35, 36, 44, 47, 394, 396, 400
Gołubiew Antoni 373
Gombrowicz Witold 528, 529
Gomółka Anna 42, 43
Gumuła Urszula 34, 340, 341
Gondek Elżbieta 3, 28, 307
Gontarz Beata 28, 46
Gorczyńska Agnieszka 501
Gorecki Antoni 51
Gosche Richard 227
Goszczyński Seweryn 61, 148, 152, 282, 355
Gottzman Johann 391
Górecka Maria 396
Górecki Henryk Mikołaj 401
Górkiewicz Mieczysław 323
Górski Artur 62, 364
Górski Kazimierz 117, 187, 192, 193
Górski Konrad 493, 497, 498
Górski Konstanty Marian 255
Górski Leszek 417
Górski Stefan 532
Grabiec J. pseud. 367
Grabińska Barbara 417
Grabowski Edward 255
Grabowski Tadeusz 97
Grajewski Andrzej 376
Gralak Iwona 177, 183

- Grażyński Michał 318, 352
Grażyński Wojewoda 319
Greene Graham 527
Gregor Józef ks. 398
Griffiths Caroline 476
Grim Emanuel 277
Grimm bracia 231, 235, 236, 358, 442, 443, 444
Grimm Jacob 231, 234, 235
Grodziski Stanisław 508
Grohs Franciszek 6
Gromska Daniela 430
Groom Winston 523
Grossowie ród 6
Grotowska Helena 452, 453, 456, 457
Grottger Artur 360
Gruny Margueite 475
Grychtołówna Lidia 401
Gryphius 135
Grzesik Józef 387
Grzędziński January 365
Grzymała-Siedlecki Stanisław 361
Gubrynowicz 408, 414
Gulbinowicz Henryk 501
Gumuła Urszula 34
Gutenberg Jan 361, 393
Guthaeter-Dobrack Maciej 44
Gutorow Jacek 290
Gutry Maria 476, 478, 479, 480, 481, 483, 484, 485
Guttman Max Ruben 387
Guziur Emanuel 23
Guzmán Armario Javier 203
Gwiźdź Feliks 170
Gwóźdź Andrzej 35, 41
- H**
- Habrajska Grażyna 288
Habsburgowie 399
Haefelin Freiherr Kasimir von 228
Hahn Wiktor 417
Hajduk Ryszard 22
Halema Christian Wilhelm Ludwig von 229
Hall Edith 199
Haller Albrecht von 144, 145
Halley 371
Halm Felix Karl 236, 237
Handke Kwiryna 288
Handke Ryszard 345
Hanel Józef ks. 508
Hankała Andrzej 466
Hannotel Philippe 218
Hardt Ignatz 237
Harny Marek 44
Harrison Thomas Ed. 199
Hauff Hermann 229
Hauptmann Gerhard 320
Haur Jakub Kazimierz 491
Hawranek Franciszek 311
Heberlandt Michała 357
Heilpern Maksymilian 360, 363
Heins Wilhelm 232
Hektor 459, 460
Heller Włodzimierz 291
Hemingway Ernest 523
Hempel Jan 363
Henryk II 456
Henryk V 182
Herbert Zbigniew 373, 374, 431
Herman Hugo 215
Hernas Czesław 25, 26, 27, 28, 29, 30
Hertz Paweł 144, 158
Heryng Zygmunt 363
Heska-Kwaśniewicz Krystyna 1, 3, 5–16, 19–48, 77, 95, 100, 141, 261, 262, 277, 303, 339–341, 394, 396, 400, 401, 405, 406, 430, 431, 456, 463, 464, 500
Heski Karol 5, 6
Heweliusz Jan 210, 215
Heyke Leon 255
Hieronim Św. 453
Hieronim Józef 186
Hierowski Zdzisław 10, 34, 44, 109, 322, 339
Hildegarda Św. 89
Hingley Ronald 202
Hitler Adolf 523, 529, 530
Hlond August kard. 396
Hocheder Wolfgang 231, 232

Hoene-Wroński Józef Maria 308
Hoesick Ferdynand 362
Hoffmanowa Klementyna 299, 409
Hofmann Konrad 235
Hojnacki Władysław 289
Hölderlin Friedrich Christian Johann
227
Holewiński Józef 363
Hollender Martin 254
Holoubek Gustaw 322, 401
Holzer Jerzy 368
Hołowiński Ignacy 500, 501, 502, 503,
504
Hołówko Tadeusz 365
Homer 64, 69, 70, 161, 163, 165, 172,
459
Hondius Jodocus 215
Honsza Norbert 146
Hoppen Karol 152
Horacy 64
Horain Julian 413
Hornowska Maria 360
Horzyca Wilam 97, 322
Howarth David 465
Hozjusz Stanisław 490
Hrabec Stefan 117
Huchet Claire Miles 481
Hugo Victor 53, 145, 355, 361
Huizing Johan 489
Humboldt bracia 235
Humnicki Wincenty 360
Hunnius Nicolaus 220
Hutnikiewicz Artur 82

I

Ilnicka Maria 406, 411
Iłakowiczówna Kazimiera 260, 430
Imiel Emanuel 10, 22
Ippoldt Juliusz 255
Iustinus, Marcus Iunianus 217
Iwanowska Aleksandra 110, 111, 113,
124
Iwaskiewicz Jarosław 15, 37, 69, 70, 73,
74, 75, 76, 446
Izdebski Witold 325

J

Jacek Św. 400
Jacek Joachim Hans 228, 230, 231, 233
Jachowicz Stanisław 417
Jacob von Zevecote 219
Jacobs Friedrich 235
Jaczynowska Maria 200
Jadwiga Św. 384
Jadwiga z Fietzków 293
Jadwiga księżna 384
Jaeger Hans Karl 320
Jagodziński Henryk 523, 529
Jagusiak Jan 384
Jahoda Robert 389
Jakubiak Krzysztof 295
Jakubowski 154
Jakubowski K. S. 451
James William 365
Jan Dębóróg 356
Jan III Sobieski 207, 208, 211
Jan Karol z Żurowa 208
Jan Amborski 414
Jan Chrzyciel św. 337
Jan Kazimierz 63, 244
Jan Paweł II 48, 127, 128, 130, 253
Janaszek-Ivaničkova Halina 284
Janicki Stanisław 354
Janik Teodor 279
Janion Maria 82, 154
Jankowski Henryk 363
Janowski Aleksander 355, 358, 359, 361,
364, 367
Janowski Darosław zob. Jan Amborski
414
Janów Jan 162, 163
Jansenius Cornelius 215
Jansson Jan 221
Jansson Tove 448
Janusz z Szydłowieckich 495
Januskiewicz Michał 465
Jański Bogdan 51, 53
Jarczykowa Mariola 489, 490, 492, 494,
496, 498
Jarnutowski Józef 319
Jarocki Jerzy 323

- Jarosz Włodzimierz 364
Jasiński Henryk 33, 187, 192
Jaskulski ks. 295
Jaskuła Roman 500
Jastrun Mieczysław 148
Jastrun Tomasz 374
Jastrzębski Zdzisław 79, 81
Jaworski Andrzej Kazimierz 97
Jazowska-Gomulska Maria 170, 173,
174
Jedynak Zdzisław 508
Jefferson Tomasz 523, 524
Jełowicki Aleksander 176
Jerzy Szymik ks. 377
Jesionowski Alfred 22, 339, 340, 341,
342, 343, 344, 345
Jeziński Edmund 362
Jezus Chrystus 273, 274, 516
Jędrusik Danuta 401
Jędrusik Maciej 401
Jędrzychowska Maria 444
Jędrzejewski Wacław 374
Jokel Edward 530, 531
Jokiel Irena 290
Jolles Andreas 442
Jonca Magdalena 46, 420, 422, 424,
426, 428
Judasz 365
Julius Caesar 201
Junin 360
Jurgała-Jureczka Joanna 11
- K**
Kaczanowicz Wiesław 200
Kaden Bandrowski Juliusz 343, 344,
355, 455
Kadłubek Zbigniew 199
Kajsiewicz Józef Hieronim 67
Kajtoch Jacek 293
Kalczyńska Maria 380, 381, 382, 383,
384, 386, 388
Kalinowska Maria 82, 83
Kalinowski B. 366
Kaliszewski Jerzy 323
Kallenbach Józef 64
Kamieńska Anna 15, 33
Kamiński Aleksander 12, 15, 25, 29, 30,
31, 32, 34, 37, 40, 41, 42
Kamiński Aleksander 394
Kamiński Nepomucen Jan 328
Kamionka-Straszakowa Janina 176,
183
Kamykowski Łukasz ks. 46, 48
Kandzia Janusz 377
Kania Marcin 47
Kant Immanuel 98, 274, 288
Kantor Józef 170
Kanty Galasiewicz Jan 317
Kanty Gregorowicz Jan 316
Kapała Zbigniew 42, 320, 324
Kapczyński Włodzimierz 375
Kapuściński Ryszard 529
Karbowski Antoni 284
Karnkowski Stanisław 490, 502
Karnowski Jan 255
Karpiński Franciszek 15
Karwat Krzysztof 384
Kasdepke Grzegorz 426, 428
Kasperowiczowa 357
Kasprowicz Jan 63, 148, 165, 173, 275,
282, 364
Kasprzysiak Stanisław 425
Katullus 203 inaczej Catullus, Caius
Valerius
Kawyn Stefan 332
Kazimiera Maria 497
Kazimierz ks. 510
Kazimierz Wielki 276, 365
Kazimierz Wielki 65, 67
Keil Georg Johann 227
Keller Felix 514
Kellerman Jonathan 364
Kempf Bertrand 146
Kenniston Ida 359
Kern Jerzy Ludwik 44, 448
Key Ellen 365
Kędzińska Waleria 255, 260
Kielanowski Leon 319
Kiernik Eugeniusz 365
Kijas Juliusz 458

- Kijonka Tadeusz 34
Kijowski Andrzej 531
Kilar Wojciech 401
King Stephen 524
Kinga Św. 454
Kirchner Joachim 223
Kisiel Marian 41, 46, 77, 294
Kisielewska Salomea 357
Kisielewski Stefan 533
Kita Małgorzata 512
Klaczko Julian 67
Klarnet Zofia 451
Kleczyński Jan 168
Klee Ernst 320
Klein Franciszek ks. 330, 336
Kleiner Juliusz 16, 62, 81, 82, 116, 231
Klemm Gustav 231
Kleszczowa Krystyna 512, 514, 516,
518, 520
Klimowicz Mieczysław 381
Klingerowa Zofia 452, 453, 456, 457
Klonowic Fabian Sebastian 499, 500,
501
Klukowska Dorota 399
Klukowski Andrzej 399
Kłak Tadeusz 35, 39, 94, 95, 98
Kłakówna Zofia Agnieszka 444
Kłoskowska Antonia 297
Knapik Mirosława 44
Kneip Heinz 387
Koc Barbara 193
Koch Ludwig Johann 231
Kochanowska Urszula 91
Kochanowski Jan 15, 25, 28, 90, 91, 92,
149, 282, 361, 492, 493
Kochańczyk Marcel 324
Kochowski Wespazjan 150, 245
Kokot Joanna 441
Kolbuszewki Jacek 4, 8, 16, 34, 35, 37,
40, 45, 54, 141, 148, 149, 161, 162,
166, 181
Kolbuszewska Ewa 160
Kolbuszewski Jacek 328
Kolbuszewski Stanisław 10, 27, 97
Kolczyńska Jadwiga 451, 453
Kolendo Jerzy 199, 200
Kollár Jan 151
Kołakowski Leszek 489
Kołodziej Piotr 316, 317, 327, 330
Kołodziejczyk W. Roman 95
Komasara Irena 207
Komenii Amos 218
Komoniecki Andrzej 508
Konarski Kazimierz 361, 367
Konarski Szymon 357
Kondratowicz Ludwik zob. Syrokomla
366
Koner Wilhelm 233
Koniecpolski Stanisław 209
Konopiński Lech 528
Konopnicka Maria 27, 38, 64, 247, 282,
353, 355, 356, 358, 359, 362, 366, 430,
447
Koontz Dean 524, 527
Kopaliński Władysław 118
Kopczewski Jan Stanisław 459
Koppa Georg 304
Koraszewski Bronisław 391
Koraszewski Jacek 282
Korczak Bronisław 378
Korczak Janusz 356, 365, 446
Korczyńska Adela 6, 23
Korczyński Adam 15, 34
Korepta Edyta 400
Korfanty Wojciech 9, 389, 391, 396
Kornacki Jerzy 341, 342, 343
Kornecki W. 277
Kornhauser Julian 374
Korolko Mirosław 490, 492, 503
Korsak Julian 53, 54
Korzeniewska Anna Maria 377
Korzeniowski Conrad Józef 64, 188,
191, 194, 316, 317, 327, 329, 330, 331,
332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 356,
358
Korzonkiewicz Jan 287
Kosch Teodor 187, 189, 191, 193, 195
Kosiński Ryszard 508
Kosmowska Irena 364
Kosmowska Wanda Irena 360, 361

- Kossak Zofia 9, 13, 32, 35, 36, 37, 38, 43, 44, 342, 343, 450, 451, 452, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463
- Kossakowska-Jarosz Krystyna 41, 44, 288, 290, 292, 294, 295, 296, 297, 298, 300, 302, 303, 304, 307, 306, 308, 309, 310, 395, 396
- Kossak-Szczucka Zofia 9, 11, 15, 279, 354, 401, 453, 455, 461, 462
- Kossuth Stefan 360
- Kostecki Janusz 405, 490
- Kostecki Jerzy 369
- Kostek S. Św. 337
- Kostka Stanisław 333
- Kostrzewski Franciszek 176
- Kozłowska-Jahołowska Ludwika 163, 165
- Kościuszko Tadeusz 149, 235, 279, 335, 358
- Kotula Tadeusz 199, 200, 203
- Kotusiewicz Alicja Anna 466
- Kowalczyk-Dudała Halina 309
- Kowalczykowa Alina 182, 277, 296
- Kowalska Alina 396, 398, 399
- Kowalski Franciszek 191
- Kowalski Henryk 201
- Kowalski Michał 417
- Kowalski Piotr 295
- Kowalski Witold 43
- Kowol Franciszek 317
- Kozielecki Józef 467
- Kozielski Kazimierz 372, 373
- Kozikowski Edward 28
- Kozłowska Danuta 417
- Kozłowska Halżka 389
- Koźmian Egbert Stanisław 153
- Koźdoniówna Bronisława 99
- Kraiński Wincent 261
- Krajewska Anna Maria 475
- Krakowiak Leszek Józef 81
- Krakowiak Małgorzata 38, 46, 48
- Kram Jerzy 24
- Kramsztyk Stanisław 363
- Krapiński Franciszek 39
- Krasicki Ignacy 459, 461
- Krasiński Zygmunt 64, 65, 148, 154, 155, 156, 282, 361, 362, 365
- Krasnowiecki Władysław 322
- Krasoń Katarzyna 48, 464, 465, 466, 468, 469, 470, 472
- Kraszewski Bogusław 406
- Kraszewski Ignacy Józef 64, 176, 179, 282, 285, 352, 353, 356, 359, 362, 364, 366, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419
- Kraszewski Zbigniew 43
- Kraus Karl 524
- Kreczmar Józef 323
- Krehl Ekrenfried Ludolf Christoph 233
- Kremser, Fryderyk 386
- Kret Józef 6, 10, 12, 23, 24, 26, 36, 38, 394, 396
- Krośniewicz Baltazar 496
- Król Jan 278
- Krüger Maria 35
- Krupiński Józef 374, 377
- Kryński 168
- Krystyna z Szydłowieckich 495
- Krzepkowski Jan 166, 172
- Krzepkowski Stanisław 174
- Krzysztof książę 492
- Krzyżanowski Julian 25, 26, 27, 28, 29, 30, 62, 163, 340, 506
- Ksawery Franciszek ks. 309
- Książek-Bregułowa Zofia 377
- Kubiak Stanisław 300
- Kubik Władysław 357
- Kubista Magdalena 32
- Kubisz Jan 283
- Kubski Benedykt 452, 454
- Kucała Marian 513
- Kucharski Eugeniusz 62
- Kucianka Jadwiga 10, 21, 42, 316
- Kudelka Antoni 392
- Kudera Jan 11
- Kudliński Tadeusz 342, 343, 344
- Kühnemann Adolf 387
- Kuk Karol 191

- Kukulski Leszek 491, 497
Kulas Henryk 466
Kuleczka Pola 165, 173, 174
Kuliczowska Krystyna 405, 418
Kulka Bronisława 405
Kulmowa Joanna 430, 431, 432, 433,
434, 435, 436, 437, 438
Kumaniecki Kazimierz 201
Kuncewiczowa Maria 450
Kurant K. Izalina 163
Kurczab Henryk 162
Kurczak Teofil 360
Kurecka Maria 489
Kurek Jalu 342, 343
Kurska Anna 177
Kuryś Agnieszka 153
Kuśmierczyk Andrzej 375
Kutrzeba Stanisław 366
Kuźmina Dariusz 209
Kwasowski Stanisław 322
Kwaśniewicz Wiesław 6
Kwiatek Aleksander 32
Kwiatek Jerzy 308
Kwiatkowski Jerzy 70
Kwilecka Irena 517
Kyas Vladimir 518
Kytzler Bernard 387
- L**
Lagerlöf Selma 362
Lamartine Alphonse de 148
Lanckorońscy 209
Lanckorońska Karolina 46
Lange Wiesław 323
Langen A. 259
Langer Beata 12
Langer Hanna 474, 476, 478, 480, 482,
484, 486
Langer Teodor Ernest 229
Langley John 218
Laskowski Roman 517
Lassota 163 pseud. Ludwika z Jahołow-
skich-Koszutskiej
Latinik Ksawery Franciszek 7
Latosiński Józef 507, 509
Lebiedzik Józef 267, 270, 271, 272, 273,
275
Lec Jerzy Stanisław 524
Lechoń Jan 84
Lehrjahre Meisters, Wilhelm 273
Leibniz Gottfried 434
Lelewel Joachim 176
Lemennais Martin 53
Lenartowicz Teofil 60, 64, 247, 356
Lenin Włodzimierz 530, 524
Leo Heinrich 236
Lepszy Kazimierz 501
Leszczyński Grzegorz 40, 42, 406, 460
Leszczyński Jerzy 524
Leśmian Bolesław 433, 447
Lewandowicz-Nosal Grażyna 475, 476,
486
Lewandowski F. 378
Lewańska Adriana 421
Lewestam Franciszek 255
Lewis Clive Staples 448
Lewndowicz-Nosal Grażyna 475, 476,
478
Leyh Georg 222
Libera Leszek 142, 143
Liberta Jerzy 89
Lichtenberg Christoph Georg 524
Lichtenstein Gundaker 457
Ligocki Edward 361, 364
Ligoń Juliusz 25, 26, 27, 28, 29, 30, 298,
307, 316, 317, 327, 336
Ligoń Jan 25, 26, 27, 28, 29, 30
Ligoń Stanisław 26, 27, 28, 29, 30, 396
Liliencron von Freiherr Rohus 235
Limanowski Bolesław 358, 364
Limanowski Mieczysław 322
Linde Samuel Bogumił 278
Linderski Jerzy 201
Linert Andrzej 312, 314, 316, 318, 320,
321, 322, 323, 324, 326
Lintott Andrew 201
Lipka Wojciech 280
Lippmann Walter 525
Lipska-Librachowa Maria 357
Lipski Aleksander 47

- Lipski Andrzej 325
Lipski Józef Jan 173
Lisiecki Andrzej 210, 214
Lisiecki Arkadiusz 43
Lityński Adam 510, 511
Liwiusz 64
Löffler Karl 223
Lompa Józef 306, 307, 308
London Jack 362, 364
Londzin Józef 284, 285
Lopes Duarte 217
Loth Roman 165, 501
Louis XII 215
Lubaś Władysław 399
Lubicz-Trawkowska Halina 513
Lubina Michał 35
Lubiński Czesław 283
Lubomirscy 497
Lubomirski T.J. 207
Lubosz Bolesław 279
Ludkiewicz Zdzisław 365
Ludorowski Lech 405, 410
Ludwig Jerzy 399
Lukrecja Elżbieta 457
Lukullus 201
Lupa Krystian 401
Lutosławski Witold 398,
Lysko Alojzy 40
Lyszczyna Jacek 35
Lyszczyna Jacek 45, 46, 116, 251, 261,
262
- Ł**
- Łabędź Krzysztof 369
Ładomirski Andrzej 200
Łaganowski Stefan 361
Łaguna Mariola 473
Łaszowski Alfred 95
Łazaj Henryk 377
Łączyk Małgorzata 48
Łempicki Stanisław 453, 454
Łobozy Małgorzata 51, 54
Łokietek Władysław 356, 458
Łopiński Maciej 378
Łoziński 413
Łoziński Emanuel 451, 453
Łoziński Władysław 359, 366, 461
Łubieński Stanisław 210, 215
Łubieński Stanisław 493, 498
Ługowska Jolanta 46, 171, 427, 439, 440,
442, 443, 444, 446, 448
Łukasiewicz Dariusz 291
Łukasiński Walerjan 364
Łukaszewicz Lesław 503
Łukomska-Woroch Aleksandra 259
Łuszczewska Jadwiga 176, 177, 178, 179,
180, 181, 182, 247
Łuszczewska Magdalena 176
Łuszczewski Waclaw 176
Łysek Paweł 10, 41, 286
- M**
- Maack Mary Niles 475, 476, 480, 482,
483, 484, 485
Maccio Paolo 215
Maciąg Włodzimierz 8, 15
Maciejewski Janusz 405
Maciejowski Aleksander Waclaw 503
Maciejowski Ignacy zob. Sewer 359,
362, 366
Maciejowski Jan 324
Madaliński Wojciech 210, 220
Madeja Józef 304
Maedler Wilhelm 334
Maeterlinck Maurice 365, 433
Magdówna M. 418
Maistre de Joseph 53
Maj Jan 293
Majda Jan 195
Majewski Erazm 13
Majkowski Aleksander 250, 251, 252,
253
Majkowski Stanisław 255
Makosch Edgar 314
Makowiecki Tadeusz 63
Makowski Krzysztof 300
Makowski Mariusz 286
Makowski Stanisław 143, 157
Makuszyński Kornel 13, 21, 37, 282,
364, 365, 450

- Malanowicz Józef 363
Malczewski Antoni 144, 148, 151, 152,
158, 261, 278, 282, 366, 460
Malczewski Władysław 177
Malewska Hanna 373, 491, 492, 496,
497
Malewski Artur 174
Malicki Ioannis 80
Malicki Jan 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35,
36, 37, 38, 39, 45, 199, 261, 262
Malicki Jan 341, 392, 469
Malicki Tadeusz 172
Malicki Wiesław 525
Malinowska Elżbieta 33, 43, 176, 178
Malinowski Edmund 357
Malinowski Lucjan 398
Maliszewska Róża 347
Maliszewski Edward 364
Malot Hektor 355
Małaczewski Eugeniusz 356, 366
Małecki Antoni 64, 413
Mały Polak pseud. 311
Mann Henryk 530
Maphaeus Barberini 215
Marcinkowski Karol 361
Marcinowska Jadwiga 367
Marecki Józef 131
Marek Św. 495
Marek Antoni 382
Marek Aureliusz 201
Maricius Szymon 490
Markiewicz Henryk 345
Markiewicz Henryk 119
Markiewicz Leon 318
Markowicz Jakub 499, 502
Markowska Maria 356
Markowska Wanda 445
Markowski Andrzej 513
Markowski Michał 429
Marks Karol 525
Marlicz Jerzy 342, 343, 344
Martinek Libor 43
Martuszevska Anna 117, 421
Marysieńka Królowa 497
Maszczyńska-Góra Grażyna 441
Matthaeus Merian 216
Matthisson Friedrich 227
Matuszczyk Józef 383
Matuszewska Przemysława 405
Matuszewski Ignacy 366
Maurer Philipp Georg 229
Mayer W. 233
Maykowski Stanisław 452, 453, 454,
456, 462
Mazepa-Domagała Beata 465
Mazowiecki Tadeusz 377
Mazur Jan 173
Mazurczyk Bogumił 377
Mazurkiewicz Roman 517
Mazurkowska Bożena 503
Mądry Gabriela 384
Mądry Józef 389, 390, 391
Mech Lech 345
Mecherzyński Karol 503
Meisner Daniel 220
Mendak M. 472
Mendykowa Aleksandra 382
Menger Anton 365
Mercator Gerard 220
Merian Matthaeus 215
Merkl Jacob Johann 232
Męczkowska Astrid 468
Miarka Karol 9, 283, 304, 305, 316, 317,
327, 330, 334, 391, 457
Miazgowski Bronisław 149
Michaelis Karin 364
Michajda Franciszek ks. 286
Michalewska Teresa 21
Michalski Grzegorz 295, 299
Michalski Konstanty ks. 37
Michalski Roman 376
Michał Anioł 53
Michałowska Teresa Maria 43
Michejda Franciszek ks. 286
Michejda Jan 279, 286
Michejda Karol ks. 287
Michejda Władysław 286
Michelet Jules 145
Michułka Dorota 308, 442
Miciński Tadeusz 166, 282

- Mickiewicz Adam 35, 45, 51, 52, 53, 54,
60, 64, 68, 70, 80, 81, 84, 85, 90, 92,
115, 116, 117, 118, 142, 148, 153, 154,
156, 261, 262, 275, 279, 281, 282, 285,
319, 353, 356, 358, 359, 361, 362, 366,
367, 405, 406, 460
- Mielczarek-Bober Anna 390
- Mieszkowski Piotr 217
- Miękina Leon 102, 267
- Miękina-Pindur Jadwiga 11
- Migoń Krzysztof 45
- Mikołajczyk M. ks. 510
- Mikołajewski Jarosław 423
- Mikołajska Halina 377
- Mikulski Antoni Józef 41
- Mikulski J. Antoni 418
- Mikulski Kazimierz 323
- Milne Alan Alexander 448
- Milska Anna 445
- Milton John 161
- Miłaszewska Wanda 342, 343, 344
- Miłkowski Dariusz 324
- Miłobędzki Józef 184
- Miłosz Czesław 431
- Miodek Jan 391
- Miozga Ewa 498
- Mirski Aleksander 376
- Maissen Leena 478, 483
- Mitera-Dobrowolska Mieczysława 7,
24, 25
- Mitzenius Wilhelm Johann 231
- Miziołek Jerzy 149
- Młodnicka Marylka 409
- Młodzieniec pseud. 301
- Młynarski Emil 317
- Mochnacki Maurycy 65
- Moczarski Zygmunt 360
- Modrzejewska Helena 13
- Modrzewski Frycz Andrzej 490
- Modzelewski Karol 199, 204
- Mogilnicki Aleksander 363
- Mojkowski R. 360
- Moles Vincentio 215
- Molier 64
- Möller Heinrich Johann 235, 237
- Molnar Ferenc 356
- Monaci de Lorenzo 219
- Moniuszko Stanisław 303, 318
- Montgomery Lucy Maud 356, 359
- Moor Franciszek 328
- Moran Tracy Anne 475
- Morawska Zuzanna 358
- Morawski Kazimierz 36
- Morcinek Gustaw 8, 9, 12, 16, 20, 21,
22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31, 34,
35, 42, 45, 339, 340, 341, 342, 344,
345, 354, 394, 400, 451, 455
- Morcinek-Cudak Barbara 41, 394
- Morel Eugéne 475
- Morley Neville 200
- Moroz Henryk 33
- Morski Eugeniusz 98
- Morsztyn Andrzej Jan 150
- Morzycka Faustyna 356, 358, 361, 362,
367
- Morżkowska Antonina 174
- Moskit Marcin 378
- Mościcki Henryk 358
- Mościcki Ignacy 451
- Mrozewicz Leszek 200
- Mrózek Robert 278
- Muggeridge Malcolm 525
- Müller Otto 225, 227
- Müller Wilhelm 227
- Musart Charles 218
- Musialik Feliks 329, 330, 331
- Musielak Maria 199
- Musierowicz Małgorzata 13, 41, 42, 43,
44, 45, 46, 47
- Musioł Ilona 377
- Musioł Ludwik 391
- Musioł Paweł 21, 22, 38, 46
- Musioł Teodor 308
- Mykita-Glensk Czesław 11, 327, 328,
329, 330, 332, 334, 336
- Myrtka Thomas 386
- Myszor Jerzy 43, 299, 376
- N**
- Naborowski Daniel 492

- Nagajowa Maria 459, 460, 461
Najder Halina 197
Najder Zdzisław 186, 194, 195, 197
Nakielski Samuel 502
Nalepiński Tadeusz 188
Nałkowska Zofia 461
Nałkowski Wacław 169, 358
Nansen Fridtjof 364
Napieralski Stefan 102, 260
Napoleon 532
Nardelli Zdzisław 95
Naruszewicz Adam 278
Nawarecki Aleksander 34, 115
Nawotka Krzysztof 199
Nawrat Elżbieta 319
Nawrocki Witold 370, 373
Nazarov Aleksej Ivanowicz 21
Nazimek Stopka Andrzej 165
Neinert Mirosław 325
Nepomucen Kamiński Jan 316
Nevill Antonia 199
Niebrój Emil 267
Niebrzydowski Leon 467
Niecko Józef 357, 360
Niekrawietz Hans 386
Niemcewicz Ursyn Julian 35, 177
Niemczuk Jerzy 531
Niemen Czesław 89
Niemojewska Apolinarą 209
Nieremberg Juan Eusebio 215, 216
Niesiecki Kasper 502
Nietzsche Friedrich 131
Niewęglowski Wiesław Al. 376
Niewiadomska Cecylia 356, 361
Nitecki Piotr 501
Nitsch Kazimierz 398
Nodier Charles 145
Noras J. Andrzej 513
Norbert Konstanty 374
Norwid Cyprian Kamil 148
Nossol Alfons Abp 135
Nowaczyk Mirosław 466
Nowaczyński Adolf 195
Nowak Alojzy 324
Nowak Ewa 13, 46
Nowak Franciszek 308
Nowak Jerzy Zbigniew 8, 10, 16, 23, 25, 33, 44, 45, 115
Nowak Zbigniew 494
Nowakowski Zygmunt 342, 344, 454
Nowicki Andrzej 466
Nowicki Eustachy 361
Nowodworski Franciszek 506
Nowosielska Elżbieta 461
Nussbaum C. Martha 468
- O**
- Obarski Marek 441
Obertyńska 454
Obrzud Zdzisław 316, 317
Ociecek Renarda 31, 41, 499, 504
Ociepka Beata 373
Odlanicka-Poczobut Nora 108
Odyniec Edward Antoni 53, 54, 154, 155, 156
Ofiok Andrzej 23
Ogrodziński Wincenty 21, 262, 267
Okolski Szymon 504
Okoń Jacek 374, 377
Oksza Jan 366
Oktawian August 200
Okulicki Leopold 377
Olejniczak Stanisław 374, 376
Olesch Reinhold 398
Oleśnicki Zbigniew 490
Olkusz Wiesław 406
Olszaniecka Maja 461
Olszewski Kazimierz 315, 327
Opacka Anna 442
Opacki Ireneusz 22, 23, 503
Opaliński Krzysztof 490, 493, 494
Opaliński Łukasz 210, 219, 490, 493, 494
Opolski Mateusz ks. 284
Oraeus Heinrich 220
Orański Bartłomiej Ignacy Ludwik 153
Orgelbrand Samuel 255
Orkan Władysław 108, 148, 172, 359, 364, 450
Orłowska-Gabryś Maria 417
Orłowski Nepomucen Karol 504

- Orsetti Maria 346, 347, 348
Orsza Helena 348, 356, 361, 367
Orsza-Radlińska Helena 348
Orszulik Bolesław 316
Orzeszkowa Eliza 63, 64, 189 282, 356,
359, 362, 364, 366
Osmańczyk Edmund 396
Ossowska Maria 310
Ostasz Maria 40
Ostaszewski Leon 360
Osterwa Juliusz 322
Ostrowska Bronisława 356
Ostrowski Jerzy 451
Ostrowski Władysław 25, 26
Osuchowski Antonii 94
Ovidius Naso Publius 218
Oziewicz Marek 442
- P**
- Paccard Gabriel Michael 150
Paczkowski Andrzej
Paderewski Ignacy Jan 168
Pakszys Elżbieta 291
Paleczny Piotr 401
Palka Stanisław 33
Pałuchowski Adam 199
Panas Władysław 340
Panic Idzi 277, 284, 286
Pańczykówna Halina 148
Paprocka Wanda 169
Papuzińska Joanna 40, 45, 86, 420, 439,
440
Papuzińska-Beksiak Joanna 42
Para Józef 322, 324
Parandowski Jan 450, 457
Pascal 133
Passent Daniel 532
Paszek Jerzy 37
Paszkowski Bolesław 525
Paszkowski Kazimierz 417
Patkaniowska Danuta 369, 370, 371,
374
Patte Geneviève 476
Paul-Sułkowski, de Franciszek 313
Paweł Św. 515, 516
Paweł VI 127
Pawlak, Małgorzata 199
Pawlak Paweł 45
Pawlicki Michał 324
Pawlikowska-Jasnorzewska Maria 15
Pawłowiczowa Maria 33, 37, 44, 276,
277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284,
285, 286, 394, 398, 401
Pawłowski Eugeniusz 172
Peiper Tadeusz 96
Pelczyński Marian 490
Penfield R. Frederick 191
Pera Marcello 134
Peretjatkowicz 363
Perrault Charles 442, 444, 447
Pertsch Wilhelm 236, 237
Pertz Heinrich Georg 235, 237
Peter Eerich 318
Peter Johann Lotichius 218
Peter książę 229
Peticovii A. Tytus 499
Petilio Antonio 215, 216
Petrus van der Borcht 215, 216
Petzholdt Julius 237
Pfeiffer Franz 226, 235
Piasecki Eugeniusz 363
Piątek Johann 255
Pico de Mirandoli 218
Pictet Raoul Pierre 144, 152
Piecha Henryk ks. 377
Piechota Marek 10, 44, 45, 110, 116
Piecza Franciszek 401
Piecza Krystian 385
Piekarski 364
Pielasińska Wiesława 465
Pietkiewicz Zenon 360
Pietrasanta Silvestro 221
Pietrasiński Zbigniew 466
Pietruch-Reizes Diana 44, 500
Pigafetta Filippo 217
Pigoń Stanisław 16, 94, 108, 166, 188,
365
Pilatowa Janina 458
Pilch Jerzy 529
Piłat Św. 133,

- Piłsudczycy 355
Piłsudski Józef 190, 286, 358, 364, 374
Pina Polo Francisco 202
Pinder Edward Moritz 230, 234
Pindór Jan 280
Pindór Mirosława 400
Pini Tadeusz 155
Pinkwart Maciej 174
Piotrkowczyk Andrzej 499, 502
Piotrowski Feliks 360
Piotrowski Mieczysław 417
Pisarek Walery 525
Pitrasieński Zbigniew 473
Platen von August 72, 145, 146
Platen-Hallermüd von August 73
Platerowa 460
Platon 365
Pluciński Jan 27
Płonka-Syroka Bożena 296
Pobiedonoscew P. Konstantin 525
Pociecha Władysław 494
Podborski Vaslav
Podfilipski Zygmunt 359
Podlasek-Ziegler Maria 33
Pohoski Jan 357
Poincar Henri 104
Poisson Ernest 365
Pol Wincent 145, 146, 176
Polanowski Edward 410
Polański Edward 24, 42
Polk Piotr 401
Pollak Roman 97, 358, 490, 493, 494
Pollak Edward 384
Pomorski Jan 514
Pompejusz 200
Poniatowska Dionizja 52
Poppek Stanisław 473
Popiołek Franciszek 277
Popiołek Kazimierz 276
Popławska Felicja 358
Porazińska Janina 13, 32
Pośpiech Jerzy 8, 10, 11, 254, 303
Potocki Antoni 367
Potocki Antoni 62
Potocki Karol Józef 365
Potocki Krzysztof Jacek 361
Potocki Waław 491
Potthast August Franz 233, 235
Potworowski Piotr 323
Poverell 59
Pracka Joanna 375
Preller Ludwig 226
Pritzel August Feorg 236
Prokop Jan 11, 296
Prokop Jan Promyk 365
Pronaszki Andrzej 321
Propp Władimir 443
Proust Marcel 432
Próchnicki Franciszek 418
Próchnicki Zdzisław 360
Prus Bolesław 63, 108, 178, 189, 282, 285, 344, 353, 359, 362, 366, 455
Prus Konstanty 11
Pryszczewska-Kozub Adela 21
Przerwa-Tetmajer Kazimierz 63, 189, 359
Przesmycki-Miriam Zenon 260
Przyborowski Walery 359
Przyboś Bronisława 97
Przyboś Julian 9, 15, 22, 23, 24, 25, 31, 32, 34, 37, 38, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 141, 147, 149, 431
Przybylski Ryszard 151
Przybyłowska Maria 31
Przybyszewski Stanisław 117, 179, 274, 525
Przychodniak Zbigniew 52, 117
Przyrkowski Aleksander 496
Przyrkowski Samuel 150
Przywara Michał ks. 398
Pstrokoński Maciej 220
Ptaszycki Stanisław 506
Puławski Antoni 360, 363, 367
Putrament Jerzy 526
Puzio Alicja 352
Pytlos Barbara 3, 10, 12, 32, 339, 340, 342, 344, 451, 455, 456
Pyzik Zdzisław 377, 396

Q

Quevedo Villegas de Francisco 215

R

Rabelais François 119

Radcliffe Lady 145

Radek Andrzej 94

Rader Matthaeus 216

Radlińska Helena 347, 348

Radliński Ignacy 361

Radliński Tadeusz 358

Radwański Witold 203

Radziszewska Janina 296

Radziwiłł Czarny Mikołaj 495

Radziwiłł Krzysztof 496

Radziwiłłowa Katarzyna z Tęczyńskich
496

Radziwiłłowie 244, 490, 492, 496, 497

Rafael 53

Rageot Georges 482

Rajchman 168

Rajski Wiesław 373

Raszka Jan 287

Ratajczak Józef 446

Ratajewski Jerzy 40, 308

Rathgeber Christian Feorg Johann 236

Ratzinger Józef 128, 129, 131, 132, 133,
135, 136

Rautenstrauchowa Łucja 153

Rawson Elizabeth 200

Raynaud Theophile 218

Rączka Zofia 508

Reczek Joseph 513

Reeve Henryk 154

Regnard Valérien 221

Regulski Antoni 526

Reimer Wilhelm Friedrich 227

Reinhard Otto Albert 228

Reiter Marian 163

Rej Mikołaj 279, 361, 506

Rejchman Bronisław 161, 162

Rejtan Tadeusz 261

Rembrandt Rijn van Harmenszoon 458

Reszka Stanisław 490

Retinger Hieronim Józef 184, 186, 188

Retingerowa 184

Retingerowie 185

Reutt-Witkowska Zofia 331

Rewizorczyk Antoni 331

Reyer Anslo 215, 216

Reymond-Bois Du Emil 168, 169

Reymont Władysław 63, 356, 358, 362,
526

Rho Giovanni 216

Richter H. Franciszek 416

Riemer Wilhelm Friderich 227

Rimbaud Arthur 432, 433

Rimbaud Jean Arthur 101

Riosy Alarcón de Bartolomé 215, 216

Roczniok Andrzej 398

Rodari Ganni 423

Rodziewiczówna Maria 356, 359, 362

Rogge Wilhelm Friedrich 227

Rogoszówna Zofia 13, 32, 44, 359, 430

Rogoż Michał 48

Roj Wojciech 168

Roj-Kozłowska Helena 44

Rolfs Rudolf 526

Rolicz-Lieder Waclaw 157

Rolland Romain 365

Romains Jules 68

Romanowski Andrzej 119

Rommel Christoph Dietrich 228, 235,
236

Romocki Jan 26

Roo de Gerardus 220

Rose John William 105

Rose Valentin 233, 235

Rosengerdt Zofia 52

Rosner Edmund 10, 16, 38, 267

Rospond Stanisław 398, 399

Rost Gottfried 238

Rostropowicz Joanna 205, 387

Rostworowski Hubert Karol 344

Roszkowska-Sykałowska Wanda 501

Roszkowski Maria Jerzy 171, 174

Rott Dariusz 33, 43, 46, 80, 389, 390,
392, 393

Rousseau Jacques Jean 53, 145

Różewicz Tadeusz 100, 392

- Różycki Edward 207, 209
Rudnicki Mieczysław 363
Rudnicka Zofia 357, 360, 363
Rudnicki Janusz 383
Ryba Janusz 35, 41
Rybisch Siegfried 221
Rydel Lucjan 67, 364
Rygier Edmund 317, 318
Rymer Józef 396
Rymut Kazimierz 494, 495
Rytel Katarzyna 153
Rywocki Jan 219
Rzepecka Helena 361
Rzewuscy ród 209
Rzewuski Henryk 361
Rzewuski Ludwik 209
Rzewuski Mateusz Stanisław 209
Rzewuski Stanisław 64
Rzymowski Wincenty 358
- S**
- Sabała Krzeptowski Jan 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174
Sabath Beata 377
Sacher Wiesława Aleksandra 44
Saïd Suzanne 199
Saint Michael 53
Saint-Exupéry de Antoine 449
Sajkowski Alojzy 490, 494, 496, 497
Saluzzo da Bartolomeo 218
Samotrzcę Anna Św. 244, 245
Samozwaniec Magdalena 15
Sandaus Maximilianus 219
Sarbiewski Kazimierz Maciej 493, 498
Sarnecka Kazimiera 497
Sartre Jean-Paul 434
Saussir de Benedykt 146
Saussure de Ferdinand 150
Sawicki Ludomir 358
Sawicki Stefan 340
Sawrycki Władysław 451
Schaffgotschowie rodzina 244
Schemmla Christian 389
Scherer Joseph 228, 236
Schiller Friedrich 281, 328, 329
Schiller Leon 322
Schlegel Friedrich 144
Schleiermacher Andreas 229, 238
Schlender Timur 146
Schlichtegroll Friedrich Adolf 236
Schmeller Andreas Johann 226, 229, 235, 237
Schmidt 408
Schmidt Charles 476
Schmidt Jacek 313
Schmötzer Aleksander 228
Schöll Adolph Gustav 227
Schönborn Christoph 134
Schönemann Adolf 234
Schrettinger Martin 228, 231, 233, 236, 237, 238
Schubart Christian Heinrich Johan 236
Schumann Renata 385
Schwietz Rajmund 392
Scotti Giulio Celemente 215, 220
Scypion Młodszy 200
Scypion Starszy 200
Sedlaczek Edward 366
Sempołowski A. 357
Seneca Lucius Anneus 217
Serafin Franciszek 38, 39
Serna de la Gómez Ramón 523
Serres de Jean 211
Sewer zob. Maciejowski Ignacy 359, 356
Sęk Helena 465
Sęp-Szarzyński Mikołaj 15, 23, 26
Shakespeare William 64
Shelley B. Percy 145
Sieczka Maciej 171
Siedlecki Michał 360, 365
Siekierski Stanisław 369, 405
Siemaszkówna Marianna 208
Siemieński Józef 363
Sieniawscy 497
Sienkiewicz Henryk 14, 15, 34, 35, 36, 40, 62, 63, 64, 66, 67, 68, 162, 163, 282, 283, 285, 344, 352, 353, 356, 359, 362, 366, 450, 451, 455, 456, 458

- Sieradzka, Danuta 346, 348, 350, 352,
354, 356, 358, 360, 362, 364, 366
- Sierny Tadeusz 46
- Sieroszewscy 186
- Sieroszewski Wacław 342, 344, 356,
358, 360, 362, 364, 359
- Siewierski Henryk 373
- Sikora Jan 280
- Sikorski Władysław 286
- Silesius zob. Szewczyk Wilhelm
- Simenon George 526, 532
- Simonides Dorota 23, 24, 295, 311,
391
- Sitkowa Anna 499, 500, 502, 503, 504
- Siwik Bronisław 363
- Skalska Katarzyna 428
- Skalska-Zlat Marta 45
- Skarga Piotr 282, 501, 502
- Skoczylas Adam 149
- Skolik Joanna 186, 194
- Skotnicówna Marzena 15
- Skowronek Piotr 12
- Skowrońska Bronisława 298
- Skowroński Aleksander ks. 9, 304
- Skawiński Jacek 46
- Skóra Magdalena 45
- Skrętny [pseud.] 302
- Skrzek Józef 401
- Skrzetuski J. 371, 373
- Skrzyńska Kazimiera 357
- Skudrzykowa Aldona 397
- Sładek Rufin 300
- Sławek Tadeusz 391, 393
- Sławik Henryk 396
- Sławińska Irena 256, 345
- Sławiński Janusz 81, 95
- Słoka Ewa 160, 162
- Słomczyńska Otylia 23
- Słonimski Antoni 528
- Słowacki Juliusz 57, 64, 80, 81, 83, 85,
117, 141, 142, 143, 144, 148, 149, 154,
156, 157, 158, 159, 160, 248, 281, 282,
353, 359, 365, 366
- Słowacki Stanisław 145
- Smak S. 300
- Smendzianka Regina 401
- Smiles Samuel 410
- Smolec Jan 377
- Smoleński Władysław 364, 367
- Smółka Emanuel 36
- Smółka Jerzy vel. Georg H. Folder 385
- Smuglewicz Franciszek 181, 182
- Smulski Jerzy 41
- Snopkowska Teresa 377
- Sobański Marian 315, 318, 319
- Sobeski Michał 97, 98
- Sobiescy 207
- Sobieska Teofila 208
- Sobieski Jakub 210, 214
- Sobieski Jan 457
- Sobieski Jan III 497
- Sobieski Marek 492
- Sobieszkański Maksymilian Franci-
szek 178
- Sobolewska Anna 41
- Socha Irena 3, 4, 5, 13, 35, 37, 38, 40,
42, 307, 308
- Sochacka Stanisława 398
- Sofokles 81
- Sokołowski Krzysztof 441
- Solecki Grzegorz 220
- Solińska chyba Daszyńska-Golińska
Zofia 363
- Solis Virgil 220
- Solscy 186
- Sołtys Stanisław 39
- Sonka królowa 517
- Sosnowski Jan 365
- Sowiński G. 128,
- Speyer August 228, 231
- Spiker Heinrich Samuel 228, 230
- Spitzer L. 259
- Sporonia Henryk 383
- Spyra Aleksander 389, 390, 391
- Spyra Zdzisław 391
- Stabik Antoni ks. 249, 298
- Stabryła Stanisław 36, 203
- Stabryła Władysław 457
- Stadtmüller Elżbieta 460
- Staff Leopold 342, 344, 450

- Stalmach Paweł 276, 277, 278, 279, 284, 391
Staniczkowa Łucja 400
Stark Ulf 428
Starnawski Jerzy 41, 62, 498
Starorypińska Elżbieta 469
Starowolski Szymon 210, 215, 216
Stary Zygmunt 490
Stasiak Ludwik 166
Stasiniewiczowa 363
Staszic Stanisław 144, 145
Stateczny Franciszek Euzebiusz 298
Stecka Maria 359
Stefanowska Zofia 116,
Stelmaszczyk-Świontek B. 55, 57
Stenglein Michael 228
Stern William 99
Steuert Ludwig 357
Stęczyński Zygmunt Bogusz 148
Stępiak Andrzej 276, 286
Stolarzewicz Ludwik 67
Stopka Andrzej 172
Storożenko A. 505
Storz Gisela 259
Stowe Beecher Harriet 354, 358
Strady de Famian 217, 220
Streider Wilhelm Fredrich 225, 228
Strelau Jan 466
Stroiński Zdzisław 77, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85
Strug Andrzej 108
Strug Andrzej 355, 356, 359
Strugowie 186
Strużyna Krystyna 383
Strzałecki Andrzej 341
Strzelczyk Ewa 325
Strzemiński Władysław 103
Stuart Maria 281
Stübel Bruno 233, 234
Štur Ludovit 284
Suchocki Mieczysław 282
Suchodolski Bogdan 467
Suchorowski Michał 278
Sucquet Antoine 218, 220
Sufin Stanisława 459
Suleja Tylka, A. 172
Swift Jonathan 13, 354, 362
Sygietyński Antoni 170
Synowiec Helena 14, 36, 42, 43, 390, 394, 396, 397, 398, 399, 400, 401
Syrokomla Władysław 54, 176, 356
Szajna Józef 323
Szall Dorota 417
Szall Marek 417
Szaniawski Jerzy 373
Szarkowska Agnieszka 300
Szarota Maria Elida 259
Szaruga Leszek 369
Szatkowski Zygmunt 456
Szczepaniak M. Czesław 526
Szczepaniak Stanisław 174
Szczepańska Nora 108
Szczepański Alfred 410
Szczepański Alfred Jan 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 143
Szczepański Jan 465
Szczepański Józef Jan 27, 47, 94, 109
Szczotok Eugeniusz 40
Szczucka-Kossak Zofia 458
Szczypiorski Andrzej 373, 374, 377, 526, 531
Szekspir Wiliam 158
Szelągowski Adam 366
Szelburg-Zarembina Ewa 39, 443
Szersznik Jan Leopold ks. 205, 279
Szewczyk Grażyna 31, 34, 384
Szewczyk Wilhelm 10, 31, 256, 257, 391
Szkłarski Alfred 401
Szlagowska Aleksandra 296
Szmaglewska Seweryna 461
Szmyd Jan 466
Szostek Halina 29
Szramek Emil ks. 10, 11, 32, 33, 40, 43, 304, 307, 394
Sztadynger Izidor Jan 13, 15, 38, 39, 42
Sztadynger Jan 341
Sztwiernia Władysław 102
Szubel Lucyna 377

- Szulczewski Michał 530
Szwarc Andrzej 295
Szwed Elżbieta 318
Szweykowski Zygmunt 148
Szydłowiecka Elżbieta 495
Szydłowiecki Krzysztof 181, 182
Szydłowiecki Mikołaj 181, 182
Szydłowska Urszula 461
Szyja Andrzej 377
Szymanowski Karol 70, 74, 392
Szymanowski Wacław 410
Szymański Adam 356
Szymborska Wisława 15, 36, 431
Szymik Jerzy ks. 12, 125, 137, 374, 387
Szymona Wiesław 134
Szymoński Rafał 375
Szyrocki Marian 258, 259, 260
Szyrkowski Władysław 455, 456
Śląska Magdalena 512
Śląska Aleksandra 401
Śliwiński Artur 358, 361
Śliwiok Józef 33, 45, 394
Śmieja Florian 10, 34
Świder Augustyn 317
Świder Roman Błażej 377
Świerczyńska Aniela 459
Świerk Dominika 461
Święcki Tomasz 500
Świętochowski Aleksander 168, 169, 526
Świrczyńska Anna 13
Świrgoń Waldemar 370
- T**
Tacyt 64
Tagore Rabindranath 365
Talar Henryk 325
Tałuć Katarzyna 11, 44, 45, 368, 379, 372, 374, 376, 378
Tambor Jolanta 397
Tanger Langer 364
Targ Alojzy 10, 22, 46
Tarło Barbara 209
Tarlowska Irena 189
Tarnowski Stanisław 64, 67, 179, 505
Taszycki Witold 494
Tatarkiewiczowie Władysław i Teresa 186
Taurellus Andreas 219
Tchórznicki Józef 363
Telemann Georg Philip 392
Tell Wilhelm 149
Terakowska Dorota 43, 425, 448
Teresa Jadwiga 356
Terlecki Olgierd 186
Terlecki Tymon 88
Termińska Kamila 512
Tetius Hieronimus 217
Tetmajer Kazimierz 66, 166, 170, 171, 282
Thackeray William Makepeace 448
Thomas I. William 97
Thompson Elisabeth 362
Titchner Edward Bradford 98
Tichý Martin 43
Tocqueville de Alexis 526
Toeplitz Teodor Krzysztof 526, 531
Tolkien John Ronald Reuel 441, 447, 449
Tołstoj Lew 527
Tomalkiewicz Jadwiga 401
Tomczok Anna 470
Tomicki Piotr 490
Topolski Jerzy 514
Torańska Teresa 373
Tosza Bogdan 325
Towiański Andrzej 51, 142
Townson Robert 145
Traugutt Romuald 364
Travers P. 448
Treichel Irena 208
Trembecki Stanisław 459
Trembecki Teodor Jakub 150
Tretiak Józef 52, 57, 58
Trippin Teodor 153
Troczyński Konstanty 98
Trojan Mieczysław 297
Trojanowiczowa Zofia 52, 501
Trzeciakowski Lech 300
Tukallo Marcela 471
Tulius Marcus Cyncero 215

- Turasiewicz Adam 494
Turowski Józef Kazimierz 500, 501,
504, 505
Turski Ryszard 377
Tuwim Julian 430, 433, 450, 469
Twain Mark 145
Twardowski Jan ks. 99, 110, 111, 113,
114, 118, 119, 121, 122, 123, 124
Twardowski Samuel 210, 214
Twardzik Paweł 278
Twardzik Waclaw 514, 515, 517
Tylicka Barbara 405, 406
Tync Stanisław 418, 457, 458
Tynelska Anna 460
Tyrteusz 461
Tyszkowa Maria 466, 468
- U**
Ujejski 247
Ujejski Józef 366
Ulatowski 98
Ulmann Maria 389
Umiński M. 359
Umiński Władysław 361
Uramowicz Andrzej 322, 323
Urban Jacek 372, 517, 527
Urban Krystyna 397
Urbanowicz Mieczysław 257, 259, 260
Urbanowska Zofia 13, 31, 174
Urbańczyk Henryk 530
Urbańczyk Stanisław 518
Ursel Marian 45, 54
Urszula Św. 453
Usenko Natalia 444
Uszyńska-Jarmoc Janina 473
Utrio Kaari 289
- V**
Valeriano Magni 218
Veen von Otto 215, 216
Vergilius 205
Verne Juliusz 362, 484
Vernulaeus Nicolaus 217
Villegas y Quevedo Francisco 210
Visscher Nicolaes 221
Vivaldi Antonio 433
Vogt Nikolaus 229, 232
Völkel Ludwig Johann 228, 230
- W**
Wachenius Piotr 34
Wachowicz Barbara 40
Wagner Ludwig Friedrich 229
Wajda Andrzej 80
Wakar Włodzimierz 360
Waksmund Ryszard 165
Walczak Iwona 476
Walczewska Sławomira 297
Walecki Waclaw 506
Waligórski Franciszek 410
Wallace Lewis 359
Walther Ferdinand Alexander Philipp
234, 235
Wanicowa Zofia 516, 517
Waniek Henryk 531
Wantuła Jan 108
Wantuła Ujec 109
Wańkiewicz Melchior 15, 42, 45
Warburton Edward 166
Wasilewski Edmund 68
Wasilewski Stanisław 354, 362, 364, 365
Wasylewski Stanisław 13, 450, 454
Wasz Stary Jacek Znad Odry pseud.
308
Wawiłow Danuta 444
Wayda Władysław 366
Waza Zygmunt III 244
Wazowie 496, 497
Wążyk Adam 432
Wąsiński Arkadiusz 465
Weber Karl 314
Webster Nest 527
Weder Heinz 144
Weiss Tomasz 170
Wejher Jakub 245
Welcker Heinrich Philipp 238
Wencel Katarzyna 35
Wenck Bernhard Helfrich 232, 235
Werdehagen von Johann Angelius
215

- Wereszczyński Józef 499, 500, 501, 502,
503, 504, 505, 506
Wergiliusz 200, 203, 211
Wernerowa Anna 377
Weysenhoff Józef 359, 365
Węgrzyn Kazimierz Józef 374, 375,
377
Wężyk Franciszek 176
Widera Aleksander 293, 396
Wiechnik Renata 471
Wieczorkiewicz Bronisław 459
Wierzbicki L. 413
Wierzyński Kazimierz 88, 89, 91, 93,
450
Więckowiak Jerzy ks. 243
Wigger Friedrich 235
Wiktor Jan 341, 342, 343, 344
Wilczek Paweł 34, 35, 80
Wilczek Stanisław 22
Wilde Oskar 527
Wilhelm 510
Wilhelm II Fryderyk 228
Wilk Mariusz 378
Wilken Friedrich 226, 234
Wilkoń Teresa 31, 69
Wilniuk Stanisław 376
Wilpert von Gero 146
Wilson John 45
Wincenty Św. Paul 336
Windischmann Hieronymus Joseph
Karl 229
Winiarz Adam 295, 305, 308
Winniczuk Lidia 490
Wipszycka Ewa 198
Wiselka Imko 457
Wiśniak Kazimierz 323
Witek 358
Witkiewicz Stanisław 62, 162
Witkiewiczowie 186
Witkowska Alina 52
Witkowska Helena 357, 358, 360, 361,
366
Witos Wincenty 531
Witwicki Stefan 53, 56, 60
Władysław IV 244
Władysław Ordon 410, 411
Włodarski Maciej 496
Włodarski Ziemowit 466
Włodek Ludwik 361
Włodkowa Zofia 129
Wodziński Karol 51, 52
Wojakowski Józef 207, 209
Wojciechowska Agnieszka 199
Wojciechowski Konstanty 361, 366
Wojtkiewicz Aneta 303
Wojtowicz Witold 515
Wojtyła Karol 48
Wolfenbüttel F. A. 234
Wolicki 308
Wolińska Olga 397
Wolny Alfred 293
Wolny Konstanty 396
Wolny Wilhelm 389
Wolska Maryla 409, 450
Wolski Jan 357
Wolski Józef 200
Wolski Michał 333
Wolski Samuel 377
Wolski Wacław 173
Wołowski Franciszek 153
Wołyński Włodzimierz 107
Woolf Greg 200
Woolf Bolesław Maurycy 501
Wordsworth Wiliam 145
Wowra Andrzej Roman 377
Woźniak Marek 514
Woźniak Władysław 322
Woźniczek Zygmunt 45
Wójcik A. Wiesław 48, 161, 162
Wójcik Mirosław 47
Wroński Józef 457
Wróbel Jan 171
Wróblewska Monika 469, 470
Wróblewski Maciej 451
Wrześniowski 168
Wstydlivy Bolesław 454
Wujek Jakub 502
Wunder Friedrich Georg 228
Wuttke Jerzy 376
Wydra Wiesław 514, 515

- Wydrzyński Andrzej 322
Wygoda Benedykt 357
Wyka Kazimierz 62, 116, 455
Wysocki Wiesław Jan 376
Wyspiański Stanisław 22, 62, 63, 64, 65,
67, 68, 248 282, 319, 321, 362, 364,
365, 366, 376
Wyszomirski Józef 322, 323
Wyszyński Stefan 44
- Z**
- Zabierowski Stefan 39, 184
Zabojecka Maria 365
Zacharska Alicja 460
Zagajewski Adam 374, 401
Zagórska Aniela 186, 187, 188, 190, 192,
194
Zagórskie panny 186
Zahorski Andrzej 207
Zajączkowska J. 418
Zajączkowski Stanisław 187, 195
Zakrzewska Helena 356
Zakrzewski Ignacy 363
Zaleska Julia Maria 362
Zaleski Bohdan Józef 51, 52, 53, 54, 55,
56, 57, 58, 59, 60, 61, 148
Zaleski Dyonizy 51
Zaleski Józef 52
Załuski [Andrzej Józef?] 500
Załuski Andrzej 347
Zamkow Lidia 323
Zamorski Roman 176
Zamojscy 347
Zamoyski Jan 210
Zamoyski Władysław hr. 186
Zapolska Gabriela 15
Zaremba Jan 8, 10, 20, 23, 33
Zaremba Józef 451
Zaręba Alfred 398, 399, 513
Zaruski Mariusz 15, 35, 359
Zasius Ulrich 489
Zawadzki Maria Romani 517
Zawirski Zygmunt 99
Zawistowski Roman 322, 323
Zawisza Barnaba 150
- Zborowski Juliusz 172
Zdrada Jerzy 189
Zechenter-Splawińska Elżbieta 460
Zegadłowicz Emil 28
Zegalski Grzegorz 324
Zeler Bogdan 14, 35, 36, 37, 38, 39, 40,
47, 123, 394
Zegadłowicz Emil 47
Zgryzek Barbara 375
Ziarnko Jan 208
Zieliński Jan 360
Zielniok Marek ks.
Zielonka Zbigniew 243
Zimbardo Philip G. 467
Zimerman Krystian 401
Zimmer Szczepan 456
Zimoń Damian 401
Ziomek Jerzy 114
Zitzman Jerzy 321
Znaniński Florian 97, 99, 101, 104,
105
Zofia królowa 516, 517, 518, 520
Zorjan zob. Sedlaczek Edward 366
Zubrzycka Emilia 184
Zwoźniak Zdzisław 370, 371, 372, 373,
375, 376, 377
Zwoźniakowa Renata 375, 377
Zybura Marek 254
Zychowicz Juliusz 128
Zygmunt I 495
- Ż**
- Żabski Tadeusz 328, 448
Żarnowska Anna 295, 300
Żarski Bachleđa Andrzej 174
Żbikowska-Migoń A. 45
Żeromscy 186
Żeromski, Stanisław 196, 197
Żeromski Stefan 37, 63, 67, 187, 188,
282, 353, 356, 359, 361, 362, 365,
366
Żmigrodzki Zbigniew 44
Żółkiewska Zofia 208
Żółkiewskich rodzina 207, 208
Żółtowski Adam 97

Żukowska-Billip K. 506

Żukowski Sławomir 325

Żuławski Jerzy 188, 365

Żuławski Wawrzyniec 149

Żurakowski Bogusław 341

Życzyński Henryk 53

Żygulewski Zdzisław 258

Żygulski Kazimierz 370

Żyliński Wacław 503

Żywczyński Mieczysław 501

Indeks sporządziły

Sylwia Gajownik i Marta Nadolska

Spis treści

Irena Socha	
Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz jubileusz pięćdziesięciolecia pracy naukowej i dydaktycznej	5
Zbyszko Bednorz	
Krystyno nasza	17
Zdzisław Gębołyś	
Wykaz publikacji Profesor Krystyny Heskiej-Kwaśniewicz (1965–2009)	19

Część pierwsza

Literatura i świat wartości

Małgorzata Łoboz	
„Kochać, śpiewać i nie troskać się wcale”... Franciszkańskie refleksje Józefa Bohdana Zaleskiego	51
Jerzy Starnawski	
Sienkiewicz – Wyspiański	62
Teresa Wilkoń	
O <i>Sonetach sycylijskich</i> Jarosława Iwaszkiewicza	69
Marian Kisiel	
Szaleństwo patrioty. O wierszu [<i>Po huraganach szarż</i>] Zdzisława Stroińskiego	77

Joanna Papuzińska Po śladach Urszulki	86
Tadeusz Kłak Uczeń i mistrz. O listach Jana Szczepańskiego do Juliana Przybosa	94
Marek Piechota O „barankach”, „owieczkach” i „Baranku Bożym” w wybranych wierszach ks. Jana Twardowskiego	110
Ks. Jerzy Szymik Bóg źródłem autonomii rzeczy ziemskich (<i>rerum terrenarum autonomia</i> – GS 36,1)	125

Część druga

Góry – literatura – kultura

Jacek Kolbuszewski Szkic o problematyce alpejskiej w literaturze polskiej XIX wieku	141
Wiesław A. Wójcik Postać Jana Krzeptowskiego Sabały w literaturze polskiej (do drugiej wojny światowej)	161
Elżbieta Malinowska Jadwigi Łuszczewskiej (Deotymy) <i>Wędrowka na górę czarów</i>	176
Stefan Zabierowski Conrad w Zakopanem	184
Tadeusz Aleksandrowicz Antyk i współczesność. Wokół problemu prowincji i metropolii	198
Edward Różycki Do dziejów księgozbiorów rodziny Daniłowiczów. Inwentarz Jana Aleksandra Daniłowicza, starościca czerwono grodzkiego z 1658 roku	207
Zdzisław Gębołyś Uczeni, poeci i inni – bibliotekarze dworscy na ziemiach niemieckich w latach 1789–1871	222

Część trzecia

Kultura literacka na Śląsku

- Zbigniew Zielonka
„Idzie lud jakby obłok barwny blaskiem słońca” 243
- Jerzy Pośpiech
Uwagi na temat początków recepcji Josepha von Eichendorffa w Polsce. 254
- Jacek Lyszczyna
Mistyka gwiazd w poemacie Norberta Bonczyka 261
- Krzysztof Biliński
O modernistycznych lirykach Józefa Lebiedzika (1884–1928) 267
- Maria Pawłowiczowa
Literatura polska w pracach tajnych organizacji samokształceniowych
młodzieży cieszyńskiej (1842–1920) 276
- Krystyna Kossakowska-Jarosz
Matka Polka – nauczycielka w „szkole domowej” na XIX-wiecznym
Górnym Śląsku 288
- Andrzej Linert
Górnośląska tradycja teatralna 312
- Czesława Mykita-Glensk
Karpaccy górale Józefa Korzeniowskiego w repertuarze śląskich teatrów
amatorskich (do roku 1939) 327
- Barbara Pytlos
„Książka naiwna”..., czyli o warsztacie pracy Alfreda Jesionowskiego . . 339
- Danuta Sieradzka
Biblioteki ruchome okresu międzywojennego w Polsce (rozważania
wstępne) 346
- Katarzyna Tałuc
Walka o „prawdziwą” kulturę. Instytucje niezależnego życia kultu-
ralnego województwa katowickiego w latach 1976–1990 (rekonesans
badawczy) 368
- Maria Kalczyńska
Rola książki w dialogu kultur. Rozważania nad śląską książką literacko-
-historyczną na przykładzie kolekcji Gabinetu Książki i Prasy Polskiej
w Niemczech. PIN-Institut Śląski w Opolu 380

Dariusz Rott Muzeum Prasy i Drukarstwa Śląskiego im. Wojciecha Korfantego w Pszczynie	389
Bożena Cząstka-Szymon, Helena Synowiec O wychowaniu regionalnym w szkołach śląskich (stan i potrzeby) . . .	394

Część czwarta

Książka i literatura dla młodego odbiorcy

Tadeusz Budrewicz <i>Bajeczki</i> Józefa Ignacego Kraszewskiego (okoliczności pierwszego wydania)	405
Magdalena Jonca Kleks, Lamberto, Gryms... Minikorowód dziwnych panów w literatu- rze dziecięcej	420
Urszula Chęcińska Joanny Kulmowej autoportret liryczny	430
Jolanta Ługowska Fantastyka baśniowa w procesie literackiej inicjacji dziecka oraz jako przedmiot szkolnej edukacji polonistycznej	439
Zofia Budrewicz Twórczość Zofii Kossak w szkole	450
Katarzyna Krason Dziecko w relacji intersubiektywności – hermeneutyczne odkrywanie znaczeń literackich w edukacji	464
Hanna Langer, Agnieszka Bajor Z dziejów bibliotek publicznych dla dzieci we Francji – „L'Heure Joy- euse” w Paryżu (1924–1939)	474

Część piąta

Varia

Mariola Jarczykowa Z problemów edytorstwa staropolskiej korespondencji	489
Anna Sitkowa Wydawnicze losy drukowanej spuścizny Józefa Wereszczyńskiego . . .	499

Antoni Barciak	
Wilamowice i wilamowiczanie w dziełach ks. Franciszka Augustina <i>Jahrbuch oder Zusammenstellung geschichtlicher Tatsachen, welche die Gegend von Oswieczyn und Saybusch angehen</i> oraz kontynuacji <i>Kroniki parafii żywieckiej</i>	507
Krystyna Kleszczowa	
<i>Per errores ad verum</i> . O korzystaniu z błędów w pracy historyka ję- zyka	512
Joachim Glensk	
Z raptularza medioznawcy	521
Indeks nazw osobowych	533

Na okładce wykorzystano obraz Lucjana Kowalewskiego *Powrót wspomnień*

Redaktor Barbara Konopka
Projektant okładki i stron działowych Krzysztof Kwaśniewicz
Redaktor techniczny Barbara Arenhövel
Korektor Mirosława Żłobińska
Skład i łamanie Bogusław Chruściński

Copyright © 2012 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-2007-6
(wersja drukowana)
ISBN 978-83-8012-553-7
(wersja elektroniczna)

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
[e-mail:wydawus@us.edu.pl](mailto:wydawus@us.edu.pl)

Wydanie I. Ark. druk. 35,5. Ark. wyd. 41,0. Papier
offset. kl. III, 90 g Cena 58 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław

PRZESTRZENIE KULTURY I LITERATURY

KSIĘGA JUBILEUSZOWA DEDYKOWANA PROFESOR KRYSZYŃE HESKIEJ-KWAŚNIEWICZ

Cena 58 zł (+VAT)

ISSN 0208-6336

ISBN 978-83-8012-553-7